

DOKUMENTY UNIJNE

Dok. 1.

Posiedzenie Rady Europejskiej w Brukseli 19–20 czerwca 2008 r. Konkluzje prezydencji

Obrady Rady Europejskiej zostały poprzedzone wystąpieniem przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, Hansa-Gerta Pötteringa, po czym nastąpiła wymiana poglądów.

TRAKTAT Z LIZBONY

1. Rada Europejska przyjęła do wiadomości prace przygotowawcze prowadzone zgodnie z jej konkluzjami z grudnia 2007 roku.

2. Rada Europejska przyjęła do wiadomości wynik referendum w Irlandii w sprawie traktatu z Lizbony i omówiła sytuację na podstawie wstępnej oceny przedstawionej przez premiera Briana Cowena.

3. Rada Europejska zgodziła się, że potrzeba więcej czasu na przeanalizowanie sytuacji. Zauważyła, że rząd Irlandii będzie prowadził aktywne konsultacje zarówno na szczeblu wewnętrznym, jak i z innymi państwami członkowskimi, aby wspólnie zaproponować sposób dalszego postępowania.

4. Przypominając, że traktat z Lizbony ma na celu pomóc rozszerzonej Unii działać w sposób skuteczniejszy i bardziej demokratyczny, Rada Europejska zauważyła, że parlamenty dziewiętnastu państw członkowskich ratyfikowały traktat i że proces ratyfikacji jest kontynuowany w pozostałych krajach¹.

5. Rada Europejska zgodziła się na propozycję Irlandii, aby wrócić do tej sprawy na posiedzeniu w dniu 15 października 2008 r. w celu rozważenia sposobu dalszego postępowania. Podkreśliła, jak ważne jest, by w tym czasie nadal osiągać konkretne wyniki w różnych dziedzinach polityki o dużym znaczeniu dla obywateli.

WOLNOŚĆ, BEZPIECZEŃSTWO i SPRAWIEDLIWOŚĆ

6. Wzmocnienie UE jako przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości stanowi podstawowy priorytet z uwagi na dobro obywateli. Rada Europejska wzywa Parlament Europejski, Radę i Komisję do dołożenia wszelkich starań, aby przed końcem roku, lub jeżeli jest to stosowne, przed końcem obecnej kadencji, zapewnić szyb-

¹ Rada Europejska przyjęła do wiadomości, że Republika Czeska nie może zakończyć procesu ratyfikacji, do czasu gdy Trybunał Konstytucyjny wyda pozytywną opinię na temat zgodności traktatu z Lizbony z Konstytucją Republiki Czeskiej.

kie przyjęcie istotnych wniosków prawodawczych wciąż rozpatrywanych w tej dziedzinie.

7. W grudniu ubiegłego roku Rada Europejska podkreśliła potrzebę odnowienia zobowiązania politycznego w celu opracowania kompleksowej europejskiej polityki migracyjnej. Od tego czasu poczyniono znaczne postępy, w szczególności w opracowywaniu zintegrowanej strategii zarządzania granicami i w poprawie współpracy z krajami trzecimi. W najbliższych miesiącach należy nasilić działania w tej dziedzinie, aby zapewnić większą skuteczność i spójność polityk migracyjnych. W tym kontekście Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje przedstawienie przez Komisję komunikatu pt. „Wspólna polityka imigracyjna dla Europy: zasady, działania i narzędzia” i oczekuje przyszłego wniosku dotyczącego paktu o imigracji i azylu, który ma przedstawić przyszła prezydencja francuska.

8. Rada Europejska podkreśla powiązania między migracją, zatrudnieniem i rozwojem oraz znaczenie, jakie ma zwalczanie głównych czynników powodujących nielegalną migrację. Wzywa Radę do zintensyfikowania prac w celu przyjęcia wniosków dotyczących: zezwolenia na wjazd obywateli krajów trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, kar nakładanych na osoby zatrudniające nielegalnych imigrantów, a także procedury składania pojedynczego wniosku i wspólnego zbioru praw dla obywateli krajów trzecich.

9. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje konkluzje Rady z kwietnia 2008 roku w sprawie praktycznej współpracy w zakresie polityki azylowej oraz komunikat Komisji „Plan kierunków polityki w dziedzinie polityki azylowej, zintegrowane podejście do ochrony na obszarze całej UE”. Podkreśla potrzebę kontynuacji postępów w opracowywaniu przyszłego wspólnego europejskiego systemu azylowego, mając na uwadze jego utworzenie do 2010 roku.

10. Rada Europejska podkreśla znaczenie kontynuowania prac nad dalszym opracowywaniem zintegrowanej strategii zarządzania granicami; należy przy tym uwzględnić szczególne problemy niektórych państw członkowskich i propagować sprawiedliwy podział obowiązków. Należy osiągnąć szybkie postępy w kwestii przyszłego rozwoju FRONTEX-u, w tym drogą zwiększenia koordynacji operacyjnej. Należy wykorzystać nowoczesne technologie, aby poprawić zarządzanie granicami zewnętrznymi. Wzywa się Komisję do przedstawienia przed rozpoczęciem 2010 roku wniosków dotyczących systemu wjazdu/wyjazdu oraz systemu rejestrowania podróżnych. Rada Europejska spodziewa się przeprowadzenia stosownych badań i przygotowania ewentualnych wniosków prawodawczych dotyczących elektronicznego systemu zezwoleń na podróż oraz utworzenia europejskiego systemu nadzoru granic. Rada Europejska zwraca się do Komisji o przyspieszenie działań w tym zakresie i szybkie złożenie sprawozdania na temat osiągniętych postępów i ewentualnych dalszych kroków, z myślą o jak najszybszym opracowaniu i realizacji ogólnej strategii.

11. Rada Europejska ponownie potwierdza potrzebę prowadzenia skutecznej polityki w zakresie powrotów i readmisji. Z zadowoleniem przyjmuje osiągnięte postępy w pracach nad wnioskiem dotyczącym wspólnych norm w tej dziedzinie i uwypukla znaczenie pogłębienia współpracy w zakresie readmisji z krajami trzecimi, także przez wypełnienie obowiązków wynikających z obecnych instrumentów, podkreślając w związku z tym potrzebę pilnego zawarcia umów o readmisji ze wszystkimi głównymi krajami pochodzenia i tranzytu.

12. Zatwierdzając konkluzje Rady z 16 czerwca w sprawie wzmocnienia globalnego podejścia do kwestii migracji, Rada Europejska podkreśla znaczenie kontynuacji dialogu, partnerstwa i współpracy z krajami trzecimi w kwestiach dotyczących migracji – w sposób wyważony z geograficznego punktu widzenia. Należy dalej rozwijać globalne podejście, w szczególności przez rozwój konkretnych instrumentów, takich jak: misje migracyjne, platformy współpracy, partnerstwa na rzecz mobilności i profile migracyjne. W tym kontekście Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie działań w zakresie pilotażowych partnerstw z Republiką Zielonego Przylądka oraz Republiką Mołdowy na rzecz mobilności i spodziewa się otwarcia dialogu w sprawie takich partnerstw z Gruzją i Senegalem. Komisja jest proszona o ocenę pilotażowych partnerstw na rzecz mobilności i złożenie sprawozdania z wyników tej oceny najpóźniej w czerwcu 2009 roku.

13. Zauważając znaczne postępy osiągnięte w ostatnich miesiącach w realizacji strategii Unii Europejskiej w dziedzinie walki z terroryzmem, Rada Europejska podkreśla, że należy zwiększyć starania na rzecz walki z terroryzmem przy jednoczesnym pełnym poszanowaniu praworządności i praw człowieka. W związku z powyższym Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje nowy impuls, jaki Koordynator UE ds. Przeciwdziałania Terroryzmowi nadał realizacji strategii UE w dziedzinie walki z terroryzmem, przedstawiając swoje ostatnie sprawozdanie i zalecenia. Rada Europejska zwraca się do Komisji o jak najszybsze kontynuowanie prac nad zapobieganiem radykalizacji postaw i werbowaniu terrorystów. Współpracując z krajami trzecimi, Unia powinna również skutecznie przyczyniać się do zapobiegania werbowaniu terrorystów, w szczególności przez zapewnianie wsparcia technicznego w dziedzinach: edukacji, praw człowieka, praworządności, społeczeństwa obywatelskiego i sposobu rządzenia. Komisja jest proszona o skoncentrowanie działań szczególnie na krajach w regionie Afryki Północnej i Sahelu, a także Azji Południowej.

14. Dostęp właściwych organów państw członkowskich i agencji UE do odpowiednich informacji jest konieczny, by skutecznie zapobiegać terroryzmowi i poważnym przestępstwom. Rada Europejska podkreśla zatem potrzebę skoordynowanego i spójnego podejścia do realizacji zasady dostępności w celu skutecznego wykorzystania technologii i sieci informatycznych. Osiągnięto porozumienie w sprawie włączenia przepisów konwencji z Prum dotyczących wymiany informacji do ram prawnych Unii, ale należy jeszcze przeanalizować dalsze inicjatywy usprawniające wymianę informacji, z należyтым uwzględnieniem ochrony danych osobowych.

15. W marcu 2008 roku zakończono rozszerzenie strefy Schengen o dziewięć państw członkowskich, znosząc kontrole na wewnętrznych granicach powietrznych. Przyczynia się to do większej mobilności, pozostając jednocześnie bez wpływu na bezpieczeństwo obywateli UE. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie umowy ze Szwajcarią w sprawie włączenia jej we wprowadzanie w życie przepisów dorobku Schengen oraz podpisanie protokołu z Liechtensteinem. Rada Europejska wzywa państwa członkowskie Komisję do ścisłej współpracy i przeznaczenia wystarczających środków, by zapewnić uruchomienie SIS II we wrześniu 2009 roku. Zwraca się do Komisji o przedstawienie ewentualnych rozwiązań w zakresie długoterminowego zarządzania wielkoskalowymi systemami informatycznymi w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

16. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę stopniowego utworzenia jednolitego unijnego portalu e-prawa do końca 2009 roku.

17. Przywołując konkluzje Rady Europejskiej z czerwca 2007 roku dotyczące ogólnego porozumienia na temat decyzji ramowej w sprawie zwalczania niektórych form rasizmu i ksenofobii, Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje pierwsze europejskie przesłuchanie w sprawie zbrodni reżimów totalitarnych i uznaje potrzebę kontynuowania tego procesu.

18. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje porozumienie osiągnięte w sprawie dyrektywy dotyczącej ochrony środowiska przez prawo karne oraz postępy poczynione w zakresie dyrektywy w sprawie zanieczyszczenia pochodzącego ze statków. Rada Europejska potwierdza znaczenie osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony środowiska w całej UE. Z zadowoleniem przyjmuje szybkie przyjęcie decyzji ramowej w celu zwiększenia praw procesowych w przypadku postępowania zaocznego, dzięki czemu wzmocnione zostały gwarancje procesowe w tej dziedzinie.

19. Należy kontynuować starania zmierzające do zacieśnienia współpracy sądowej w sprawach cywilnych, w tym w zakresie prawa rodzinnego, zważywszy na pozytywny wpływ, jaki współpraca ta może mieć na codzienne życie obywateli. Przyjęto – chociaż potrzebne są jeszcze dalsze prace – istotne akty prawne dotyczące mediacji w sprawach cywilnych i handlowych, prawa właściwego dla zobowiązań umownych i odpowiedzialności rodzicielskiej oraz ochrony dzieci. Rada Europejska wzywa zatem do przyjęcia przed końcem 2008 roku rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych oraz do szybkiego znalezienia politycznego rozwiązania w zakresie rozporządzenia w sprawie jurysdykcji i prawa właściwego w sprawach małżeńskich. Wzywa się Komisję do przedstawienia przed końcem 2008 roku wniosku w sprawie dziedziczenia i testamentów.

20. Rada Europejska podkreśla potrzebę szybkich dalszych działań związanych z projektem, aby stworzyć wspólne ramy odniesienia dla europejskiego prawa zobowiązań.

21. Należy wzmocnić rolę Eurojustu i Europolu oraz pogłębić współpracę między tymi dwiema agencjami, aby zintensyfikować walkę z poważną przestępczością transgraniczną. Rada Europejska podkreśla znaczenie porozumienia osiągniętego na posiedzeniu Rady w kwietniu 2008 roku w sprawie decyzji ustanawiającej Europol oraz wzywa do szybkiego formalnego przyjęcia tej decyzji zgodnie z harmonogramem uzgodnionym w czerwcu 2007 roku. Rada Europejska zwraca się do Rady o szybkie zakończenie prac w celu formalnego przyjęcia przed końcem 2008 roku projektu decyzji Rady w sprawie wzmocnienia Eurojustu.

22. Rada Europejska podkreśla potrzebę zacieśnienia współpracy z krajami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi (szczególnie z Haską Konferencją Prawa Prywatnego Międzynarodowego, Radą Europy i Organizacją Narodów Zjednoczonych).

23. Rada Europejska zdecydowanie popiera cel polegający na jak najszybszym uczestnictwie wszystkich państw członkowskich UE w amerykańskim programie znoszenia wiz, aby zapewnić w pełni wzajemny ruch bezwizowy oraz równe traktowanie wszystkich obywateli UE tak, jak obecnie ma to miejsce w stosunku do obywateli USA wjeżdżających na terytorium państw członkowskich.

24. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje bieżące wysiłki zmierzające do wzmocnienia zdolności Unii do podejmowania działań w przypadku katastrof i podkreśla potrzebę opracowania skoordynowanego podejścia do zarządzania skutkiem katastrof. Wzywa Radę, Komisję i państwa członkowskie do szybkich działań w tej dziedzinie.

KONSEKWENCJE WYSOKICH CEN ŻYWNOŚCI I ROPY DLA KIERUNKÓW POLITYKI

25. Niedawny gwałtowny wzrost cen towarów budzi obawy, zarówno w UE, głównie jeśli chodzi o gospodarstwa domowe o niskich dochodach, jak i poza granicami UE, szczególnie w odniesieniu do krajów rozwijających się, które są importerami netto żywności lub ropy. Jest to wielowymiarowe zjawisko, na które składa się wiele istotnych przyczyn i skutków mających wpływ na wszystkie kierunki polityki UE. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje dwa komunikaty Komisji dotyczące tych kwestii.

26. W sektorze rolnictwa Unia podjęła już działania mające na celu złagodzenie presji na ceny żywności przez sprzedaż zapasów interwencyjnych, zmniejszenie refundacji wywozowych, zniesienie wymogu odłogowania w 2008 roku, zwiększenie kwot mlecznych i zawieszenie należności celnych przywozowych na zboża, zwiększając dzięki tym działaniom podaż i wpływając na stabilizację rynków rolnych.

27. Kolejne reformy WPR wzmocniły jej orientację rynkową, zmniejszyły liczbę środków zarządzania podażą i sprawiły, że rolnicy UE szybciej reagują na zmiany cen. Należy nadal wzmocniać orientację rynkową rolnictwa i dzięki temu dawać rolnikom UE możliwość lepszego reagowania na sygnały rynkowe, zapewniając przy tym uczciwą konkurencję, wspierając zrównoważone rolnictwo w całej UE i zapewniając odpowiednie dostawy żywności. W kontekście oceny funkcjonowania reformy WPR Rada rozważy również podjęcie dalszych działań zmierzających do znalezienia stosownego rozwiązania tych kwestii.

28. Należy dalej prowadzić prace w zakresie innowacji, badań i rozwoju produkcji rolnej, głównie w celu zwiększenia jej efektywności energetycznej, wzrostu wydajności oraz zwiększenia zdolności dostosowawczych w związku ze zmianami klimatu.

29. Kilka państw członkowskich wprowadza środki krótkoterminowe zmierzające do złagodzenia wpływu rosnących ostatnio cen żywności na gospodarstwa domowe o niskich dochodach. Środki te powinny być krótkoterminowe i mieć jasno sprecyzowany cel, tak by nie prowadziły do zakłóceń sygnałów cenowych oraz by unikać nadmiernego wpływu efektów drugiej rundy na płace i ceny.

30. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji zmierzającą do przeanalizowania kwestii restrykcyjnych regulacji w sektorze detalicznym w kontekście przeglądu jednolitego rynku. Rada Europejska przyjmuje również z zadowoleniem zamiar Komisji polegający na ścisłym monitorowaniu działań podejmowanych na rynkach finansowych powiązanych z towarami, w tym handlu o charakterze spekulacyjnym, i wpływu tych działań na zmiany cen, a także wszelkich konsekwencji dla kierunków polityki. Zwraca się do Komisji, aby złożyła zwrotne sprawozdanie w tej

sprawie przed posiedzeniem Rady Europejskiej w grudniu 2008 roku i rozważyła zaproponowanie odpowiednich działań w zakresie polityki, w tym środków mających na celu poprawę przejrzystości rynku.

31. Powinno się zapewnić stabilność kierunków polityki w zakresie biopaliw, ustanawiając zrównoważone kryteria w odniesieniu do produkcji biopaliw pierwszej generacji oraz wspierając rozwój biopaliw drugiej generacji wytwarzanych z produktów ubocznych. Należy również w trybie pilnym ocenić ewentualne skutki dla wytwarzania produktów rolnych przeznaczonych na żywność i – w razie potrzeby – podjąć działania w celu zapobieżenia niedoborom. Powinno się również kontynuować ocenę środowiskowych i społecznych skutków produkcji i konsumpcji biopaliw, zarówno w UE, jak i poza nią. Rada Europejska podkreśla, jak ważne jest wspieranie koordynacji działań z partnerami międzynarodowymi UE w tym zakresie.

32. Wysokie ceny żywności szczególnie obciążają kraje rozwijające się. Mają one przemożny wpływ na sytuację ludności najbardziej ubogich regionów na świecie i zagrażają postępowi w zakresie wszystkich milenijnych celów rozwoju. Dlatego też niezbędne jest, by Unia Europejska podejmowała działania pod kątem pomocy rozwojowej i humanitarnej. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja zamierza wystąpić z wnioskiem dotyczącym nowego funduszu wspierającego rolnictwo w krajach rozwijających się, ustanowionego w ramach obecnej perspektywy finansowej. Unia będzie przy tym ściśle współpracować z Organizacją Narodów Zjednoczonych i innymi organizacjami międzynarodowymi, a także z krajami partnerskimi w ramach ich wewnętrznych polityk i strategii.

33. UE już dostarcza znaczącą pomoc żywnościową i humanitarną wielu najbardziej potrzebującym regionom i zorganizuje środki służące finansowaniu – poza systemem pomocy żywnościowej – sieci bezpieczeństwa socjalnego wspierających ubogie i słabsze grupy społeczne.

34. W odpowiedzi na obecny kryzys żywnościowy UE będzie wspierać bardziej skoordynowane i długofalowe działania międzynarodowe, w szczególności na forum ONZ, międzynarodowych instytucji finansowych oraz w kontekście G8. UE z zadowoleniem przyjmuje zatem utworzenie przez Sekretarza Generalnego ONZ grupy zadaniowej wysokiego szczebla ds. światowego kryzysu bezpieczeństwa żywnościowego. UE jest zdecydowana wypełnić swoją rolę we wprowadzaniu w życie deklaracji uzgodnionej w dniu 5 czerwca 2008 r. w Rzymie na konferencji FAO wysokiego szczebla w sprawie światowego bezpieczeństwa żywnościowego.

35. UE będzie prowadzić z krajami trzecimi przejrzysty dialog polityczny, aby nakłonić je do odstąpienia od stosowania ograniczeń w eksporcie żywności i od zakazów eksportu. Zwróci także uwagę na tę kwestię na forum Światowej Organizacji Handlu i na innych stosownych forach międzynarodowych. Ponadto UE będzie nadal dążyć do osiągnięcia kompleksowego, ambitnego i wyważonego zamknięcia rundy dauhańskiej.

36. UE będzie wspierać zdecydowane działania w zakresie podaży towarów rolnych w krajach rozwijających się, w szczególności przez zapewnianie niezbędnych zasobów finansowych na środki produkcji rolnej oraz pomocy w wykorzystywaniu instrumentów zarządzania ryzykiem rynkowym. Znacznie zwiększy swoje wsparcie dla publicznych i prywatnych inwestycji w rolnictwie, a w szerszym zakresie będzie

zachęcać kraje rozwijające się do opracowywania lepszych polityk rolnych, tak by w szczególności wspierać bezpieczeństwo żywnościowe i nasilić integrację regionalną. UE będzie poświęcać szczególną uwagę drobnym producentom rolnym i zwiększaniu efektywności energetycznej.

37. Rada Europejska wyraża swoje zaniepokojenie ciągłym wzrostem cen ropy i gazu i ich skutkami społecznymi i gospodarczymi. Można rozpatrzeć środki służące złagodzeniu wpływu wyższych cen ropy i gazu na uboższe grupy społeczne, powinny one jednak pozostać krótkoterminowe i mieć jasno sprecyzowany cel. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja zamierza zaproponować środki krótkoterminowe mające na celu wsparcie długoterminowego procesu restrukturyzacji sektora rybołówstwa. Należy unikać zakłócających interwencji fiskalnych i w innych obszarach polityki, ponieważ uniemożliwiają one dokonywanie niezbędnych dostosowań przez podmioty gospodarcze. Rada Europejska zwraca się do przyszłej prezydencji, by we współpracy z Komisją przeanalizowała wykonalność i wpływ środków mających na celu złagodzenie skutków nagłych wzrostów cen ropy i gazu oraz przedstawiła stosowne sprawozdanie przed październikowym posiedzeniem Rady Europejskiej.

38. Dlatego też trzeba szybko przyjąć pakiet dotyczący zmian klimatu i energii, wiele jego elementów może pomóc załagodzić sytuację. Konieczne są dalsze starania, aby zwiększyć efektywność i oszczędność energetyczną, oraz aby zróżnicować dostawy energii do UE. W tym kontekście istotną rolę do odegrania mają w szczególności nowe technologie. Rada Europejska zwraca się do państw członkowskich, Komisji i Europejskiego Banku Inwestycyjnego o wsparcie środków mających na celu ułatwienie inwestycji gospodarstw domowych i przemysłu w efektywność energetyczną i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, jak również korzystanie z paliw kopalnych w sposób bardziej przyjazny dla środowiska. Rada Europejska wzywa państwa członkowskie i Komisję do szybszej realizacji planu działania na 2006 rok w dziedzinie efektywności energetycznej i do rozważenia jego ewentualnej zmiany. Zauważa także, że Komisja wkrótce przedstawi wnioski dotyczące przeglądu dyrektyw w sprawie opodatkowania energii i w sprawie eurowiniet.

39. Należy także pilnie przeanalizować inne środki, zwłaszcza służące wspieraniu konkurencji na rynkach energii, wspieraniu modernizacji systemów transportowych, w tym opracowywania alternatywnych technologii, dotyczących m.in. samochodów elektrycznych, a także zwiększaniu przejrzystości rynków paliwowych, w tym w kwestii zasobów ropy. Należy pogłębić dialog – zarówno na szczeblu europejskim, jak i międzynarodowym – z przedsiębiorstwami i krajami będącymi producentami ropy i gazu oraz z krajami rozwijającymi się będącymi importerami tych surowców, aby zapewnić lepsze dostosowanie podaży do potrzeb rynku i polepszyć ramowe warunki dla inwestycji w poszukiwanie, produkcję, potencjał rafinacyjny i alternatywne źródła energii. W związku z powyższym Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje decyzję Arabii Saudyjskiej, aby 22 czerwca w miejscowości Dżudda zwołać posiedzenie krajów będących producentami i krajów będących konsumentami ropy.

40. Rada Europejska ze szczególnym zainteresowaniem przyjmuje do wiadomości zamiar Komisji polegający na monitorowaniu zmian cen żywności i ropy w Europie i na świecie oraz oczekuje na sprawozdanie Komisji w sprawie rozwoju wydarzeń, któ-

re zostanie przekazane przed posiedzeniem Rady Europejskiej w grudniu 2008 roku. Rada Europejska zachęca także Komisję do monitorowania zmian na innych rynkach powiązanych z towarami. Biorąc pod uwagę różnorodność sektorów polityki dotkniętych wysokimi cenami żywności i energii, Rada Europejska wzywa Radę ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych do ścisłego monitorowania prac.

ZAGADNIENIA GOSPODARCZE, SPOŁECZNE, ZDROWOTNE I ZWIĄZANE Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA

41. Z okazji dziesięciolecia historycznej decyzji o wprowadzeniu euro oraz utworzenia Europejskiego Banku Centralnego, Rada Europejska z uznaniem przyjmuje nadzwyczajny sukces pierwszej dekady unii gospodarczej i walutowej. Sukces ten należy dalej rozwijać, aby stawić czoła gospodarczym wyzwaniom w przyszłości. Rada Europejska wzywa Radę do rozważenia, w jaki sposób poprawić wdrażanie gospodarczych ram UGW w kontekście komunikatu Komisji w sprawie „UGW@10”, aby zapewnić pełne wykorzystanie potencjału i korzyści płynących z jednej waluty.

42. Rada Europejska gratuluje Słowacji osiągnięcia konwergencji od czasu przystąpienia do UE, co wynika z racjonalnej polityki gospodarczej i finansowej, oraz z zadowoleniem przyjmuje spełnienie przez Słowację wszystkich zawartych w Traktacie kryteriów konwergencji. W tym kontekście Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący przyjęcia euro przez Słowację 1 stycznia 2009 r.

43. Rada Europejska zauważa, że na międzynarodowych rynkach finansowych pojawiają się oznaki stabilizacji, ale ogólna sytuacja wciąż jest niepewna. Zaktualizowany kompleksowy plan działania, przyjęty w październiku ubiegłego roku w związku z zawirowaniami na rynkach finansowych, jest wdrażany zgodnie z planem i powinien zostać całkowicie zrealizowany przed końcem 2008 roku. Rada Europejska zwraca się do Rady o dalsze uważne monitorowanie sytuacji w tym zakresie.

44. UE jest zdecydowana utrzymać pozycję międzynarodowego lidera w działaniach związanych ze zmianami klimatu i energią. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje postępy w zakresie ambitnego, globalnego i kompleksowego porozumienia w sprawie zmian klimatu, osiągnięte podczas negocjacji w Bangkoku w kwietniu i w Bonn w czerwcu 2008 roku, a przewidujące podjęcie odpowiednich działań po roku 2012. Tempo negocjacji musi ulec przyspieszeniu, aby możliwe było zawarcie w Kopenhadze w 2009 roku porozumienia uwzględniającego limit wynoszący 2°C. W celu uzgodnienia stanowiska UE na wiosennym posiedzeniu Rady Europejskiej w 2009 roku Komisja jest proszona o przedstawienie kompleksowej strategii dotyczącej zwiększenia środków finansowych i napływu inwestycji przeznaczonych na łagodzenie skutków zmian klimatu i dostosowanie się do nich zgodnie z planem działania z Bali, która to strategia obejmuje mechanizmy opracowywania i rozwoju bezpiecznych i zrównoważonych technologii niskoemisyjnych oraz ich upowszechniania i transferu, prowadzonych w tym zakresie w stosownych składach Rady i do przygotowania sprawozdania na ten temat do października 2008 roku.

45. Aby zachować przywództwo i wiarygodność na arenie międzynarodowej, Unia Europejska musi szybko osiągnąć porozumienie w sprawie swojego pakietu doty-

czącego klimatu i energii. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje zatem osiągnięte dotychczas postępy związane z różnymi wnioskami w pakiecie prawodawczym dotyczącym klimatu i energii i wzywa Radę do ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim, aby osiągnąć porozumienie zgodnie z zasadami i terminami, które Rada Europejska określiła na swoim posiedzeniu w marcu 2008 roku. Rada Europejska wzywa Komisję do jak najszybszego opracowania mechanizmu zachęcającego państwa członkowskie i prywatny sektor inwestycyjny, aby do roku 2015 zapewniły stworzenie i uruchomienie maksymalnie dwunastu komercyjnych elektrowni pokazowych wyposażonych w system wychwytywania i składowania dwutlenku węgla, co zostało uzgodnione przez Radę Europejską wiosną 2007 roku. W tym kontekście Rada Europejska potwierdza potrzebę stosowania – we wszystkich odnośnych sektorach gospodarki, m.in. w sektorze transportu – spójnych polityk i instrumentów wykorzystujących synergie w odniesieniu do energii i zmian klimatu.

46. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje osiągnięcie powszechnego porozumienia co do najważniejszych elementów pakietu prawodawczego dotyczącego wewnętrznego rynku energii, a zwłaszcza w kwestii skutecznego rozdzielania działalności związanej z dostawą i produkcją od eksploatacji sieci w sektorze gazu i energii elektrycznej. Rada Europejska zachęca Radę i Parlament Europejski do osiągnięcia ostatecznego porozumienia w sprawie tego pakietu przed zakończeniem obecnej kadencji.

47. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje pozytywne wyniki 9. posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej, jako podstawowy krok w kierunku osiągnięcia celu na rok 2010.

48. W związku z porozumieniem politycznym osiągniętym przez Radę w sprawie dyrektywy dotyczącej czasu pracy i dyrektywy dotyczącej warunków pracy pracowników tymczasowych, Rada Europejska wzywa Radę i Parlament Europejski do osiągnięcia zrównoważonego ostatecznego porozumienia w sprawie obu tych dyrektyw przed zakończeniem obecnej kadencji.

49. Rada Europejska oczekuje na wyniki przeprowadzonej przez Komisję oceny obecnych polityk i instrumentów, które mają na celu zwiększenie integracji ludności romskiej; oczekuje też na kolejną konferencję w tej sprawie, która ma odbyć się we wrześniu. Zachęca Radę do uwzględnienia powyższych faktów w trakcie analizy zmiennej agendy społecznej. Rada Europejska powróci do tej kwestii przed końcem roku.

50. Rada Europejska podkreśla znaczenie zniwelowania różnic dotyczących zdrowia i oczekiwanej długości życia pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi i w samych państwach członkowskich, a także profilaktyki w zakresie głównych chronicznych chorób niezakaźnych. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje konkluzje Rady w sprawie ograniczenia obciążenia związanego z chorobą nowotworową, które mogą przyczynić się do osiągnięcia tych celów.

51. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje decyzję o utworzeniu Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT) w Budapeszcie. Pozwoli to na szybkie rozpoczęcie przez instytut działań mających na celu promowanie innowacji europejskich. W tym kontekście Rada Europejska przywołuje konkluzje przedstawicieli państw członkowskich, którzy spotkali się na szczepku szefów państw lub rządów w Brukseli 13 grudnia 2003 r., dające pierwszeństwo państwom nowo przystępującym w zakresie usytuowania siedzib przyszłych biur i agencji wspólnotowych. Siedziby przyszłych

biur i agencji powinny być przede wszystkim usytuowane w państwach członkowskich, które przystąpiły do Unii w roku 2004 lub później; odpowiedni priorytet powinny mieć państwa członkowskie, na których terytorium nie znajduje się jeszcze żadne biuro ani agencja UE.

BALKANY ZACHODNIE

52. Rada Europejska potwierdza swoje pełne poparcie dla europejskiej perspektywy Bałkanom Zachodnich określonej w agendzie z Salonik i w deklaracji z Salzburga. Przywołując konkluzje z grudnia 2006 roku, Rada Europejska podkreśla, że dzięki znacznym postępom w reformach gospodarczych i politycznych oraz spełnieniu koniecznych warunków i wymogów, pozostali potencjalni kandydaci w regionie Bałkanów Zachodnich powinni osiągnąć status kraju kandydującego – zgodnie z osiągnięciami poszczególnych państw – z myślą o ostatecznym celu, jakim jest przystąpienie do UE. Perspektywa przystąpienia do UE jest kluczowa dla stabilności, pojednania i przyszłości regionu Bałkanów Zachodnich.

53. Drogę krajów regionu Bałkanów Zachodnich do UE wyznaczać będzie nadal proces stabilizacji i stowarzyszenia. Postępy osiągnięte w tym zakresie w ostatnich latach, w szczególności dzięki zawarciu układów o stabilizacji i stowarzyszeniu, obecnie należy jeszcze wzmocnić.

54. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje znaczne postępy w ułatwianiu kontaktów między narodami poszczególnych krajów tego regionu. W tym kontekście Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje pomyślne rozpoczęcie dialogu z Serbią, Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii, Czarnogórą, Albanią oraz Bośnią i Hercegowiną w sprawie liberalizacji reżimu wizowego, na podstawie planów działań zawierających jasne i realistyczne kryteria. Rada Europejska zatwierdza także deklarację w sprawie Bałkanów Zachodnich przedstawioną w załączniku.

55. Rada Europejska ponownie podkreśla znaczenie współpracy regionalnej i stosunków dobrosąsiedzkich. Z zadowoleniem przyjmuje przejście od paktu stabilności do Rady Współpracy Regionalnej i zachęca Bałkany Zachodnie do dalszego wzmocnienia odpowiedzialności regionalnej, co omówiono na ostatnim posiedzeniu ministrów w Sofii, które odbyło się w ramach procesu współpracy w Europie Południowo-Wschodniej, oraz na posiedzeniu na szczycie w miejscowości Pomorie.

56. Rada Europejska podkreśla, że do końca bieżącego roku możliwe jest podjęcie przez Byłą Jugosłowiańską Republikę Macedonii kolejnych kroków na drodze do przystąpienia do UE, o ile spełnione zostaną warunki określone w konkluzjach Rady Europejskiej z grudnia 2005 roku, polityczne kryteria kopenhaskie oraz kluczowe priorytety przewidziane w partnerstwie dla członkostwa z lutego 2008 roku. W tym kontekście Rada Europejska przyjmuje do wiadomości konkluzje Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych z 16 czerwca 2008 r. Nadal niezbędne są takie elementy jak zachowanie stosunków dobrosąsiedzkich, w tym wynegocjowane i możliwe do zaakceptowania przez wszystkie strony rozwiązanie dotyczące kwestii nazwy. UE z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie ze strony Albanii, mające zapewnić warunki odpowiednie do przeprowadzenia wolnych, sprawiedliwych i demokratycznych wyborów, które muszą się odbyć w 2009 roku. Dalsze działania w zakresie zdolności instytu-

cyjonalnych administracji publicznej, walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną oraz w zakresie zdolności instytucjonalnych systemu sądownictwa będą równie ważne. Rada Europejska przyjmuje do wiadomości dotychczasowe postępy Czarnogóry i zachęca ten kraj do skupienia dalszych działań na tworzeniu zdolności administracyjnych, prowadzeniu walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną, wzmacnianiu instytucji oraz reformowaniu systemu sądownictwa zgodnie z konstytucją. Albania i Czarnogóra, aby przejść do następnego etapu w swoich stosunkach z UE, muszą przedstawić przekonujące dowody pomyślnej realizacji układu o stabilizacji i stowarzyszeniu. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje podpisanie ostatnio układu o stabilizacji i stowarzyszeniu z Bośnią i Hercegowiną, co jest istotnym krokiem na drodze tego państwa do Unii Europejskiej. Bośnia i Hercegowina musi kontynuować terminowe wdrażanie procesu reform, zwłaszcza z myślą o osiągnięciu celów i spełnieniu warunków związanych z zastąpieniem Biura Wysokiego Przedstawiciela Specjalnym Przedstawicielem Unii Europejskiej. Rada Europejska oczekuje na utworzenie w Belgradzie nowego rządu, który będzie wyraźnie dążył do przeprowadzenia reform niezbędnych w perspektywie przystąpienia do UE. Mając za podstawę niedawne podpisanie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu z UE, Serbia może przyspieszyć postępy na drodze do UE, w tym do osiągnięcia statusu kraju kandydującego, gdy tylko spełnione zostaną wszystkie niezbędne warunki, zgodnie z konkluzjami Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych z dnia 29 kwietnia 2008 r. Przywołując konkluzje Rady Europejskiej z grudnia 2007 roku i konkluzje Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych z 18 lutego 2008 r., Unia Europejska wciąż zdecydowana jest pełnić przewodnią rolę w zapewnianiu stabilności w Kosowie, również dzięki misji EULEX Kosowo, SPUE i zasileniu międzynarodowego biura cywilnego w ramach zapewnienia międzynarodowej obecności. UE z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie SG ONZ w sprawie Misji Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie (UNMIK) i, zgodnie z treścią tego sprawozdania, zamiar SG ONZ, aby dokonać rekonfiguracji międzynarodowej obecności cywilnej w Kosowie. Ułatwiłoby to rozmieszczenie misji EULEX KOSOWO na terenie całego Kosowa i umożliwiło zwiększenie operacyjnej roli UE w obszarze praworządności. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje również przywiązanie Kosowa do zasad demokracji i równości wszystkich jego obywateli, ochrony mniejszości serbskiej i innych mniejszości, ochrony dziedzictwa religijnego i kulturowego oraz obecności międzynarodowej. Rada Europejska wyraża swoje poparcie dla zbliżającej się konferencji darczyńców i zachęca darczyńców dwustronnych i wielostronnych do zadeklarowania pomocy. UE przypomina, że pragnie wspomagać rozwój gospodarczy i polityczny Kosowa, jasno określając drogę ku integracji europejskiej, zgodnie z europejską perspektywą tego regionu.

STOSUNKI ZEWNĘTRZNE

Milenijne cele rozwoju

57. Rok 2008 powinien być punktem zwrotnym, jeśli chodzi o wzmoczenie zbiorowych wysiłków na rzecz likwidacji ubóstwa w kontekście trwałego rozwoju, tak by do 2015 roku wszystkie milenijne cele rozwoju udało się zrealizować na całym świecie.

Biorąc pod uwagę postępy dokonane w pewnych państwach i obszarach, Rada Europejska jest przekonana, że wszystkie milenijne cele rozwoju wciąż można osiągnąć we wszystkich regionach świata, o ile do 2015 roku zostaną pilnie podjęte, a następnie konsekwentnie prowadzone, skoordynowane działania. Wyraża jednak głębokie zaniepokojenie tendencją panującą w wielu państwach i regionach, zwłaszcza w Afryce Subsaharyjskiej, jeśli chodzi o realizację milenijnych celów rozwoju.

58. UE nadal odgrywać będzie przewodnią rolę jako największy światowy darczyńca i dołoży wszelkich niezbędnych starań, aby zadbać o ambitne i aktywne działania przed następującymi kluczowymi spotkaniami, które odbędą się w drugiej połowie tego roku, w ich trakcie i po nich: III Forum wysokiego szczebla w sprawie skuteczności pomocy (Akra, 2–4 września), spotkanie wysokiego szczebla na forum ONZ poświęcone milenijnym celom rozwoju (Nowy Jork, 25 września) i międzynarodowa konferencja dotycząca finansowania rozwoju (Ad-Dauha, 29 listopada–2 grudnia).

59. Rada Europejska w pełni zatwierdza konkluzje Rady z maja 2008 roku, które przewidują zdecydowane wspólne działanie UE w odpowiedzi na globalne wyzwanie w zakresie rozwoju. W szczególności mając na uwadze osiągnięcie wszystkich milenijnych celów rozwoju, UE zdecydowanie potwierdza swoje zobowiązanie polegające na tym, by poziom wspólnej oficjalnej pomocy rozwojowej osiągnął 0,56% DNB do roku 2010 i 0,7% DNB do roku 2015, zgodnie z konkluzjami Rady z maja 2005 roku, konkluzjami Rady Europejskiej z czerwca 2005 roku oraz z Konsensusem europejskim w sprawie rozwoju. Dzięki tym zobowiązaniom roczna kwota oficjalnej pomocy rozwojowej udzielanej przez UE w 2010 roku powinna podwoić się i osiągnąć wysokość ponad 66 miliardów EURO. Co najmniej połowa tej wspólnej zwiększonej kwoty zostanie przeznaczona dla Afryki. Zachęca się państwa członkowskie, aby określiły orientacyjne harmonogramy przedstawiające, w jaki sposób zamierzają osiągnąć uzgodnione cele w zakresie oficjalnej pomocy rozwojowej.

60. UE podejmie radykalne reformy mające na celu poprawę skuteczności pomocy w oparciu o pełną realizację Deklaracji paryskiej z 2005 roku w sprawie skuteczności pomocy oraz o Unijny kodeks postępowania z 2007 roku w sprawie komplementarności i podziału pracy w ramach polityki na rzecz rozwoju.

61. UE będzie nadal zwiększać spójność polityki na rzecz rozwoju w dwunastu dziedzinach określonych w 2005 roku, czuwając przy tym, by zasady tej spójności były częścią międzynarodowego planu działań na rzecz milenijnych celów rozwoju i skuteczności pomocy.

62. UE w pełni zrealizuje strategię UE z 2007 roku dotyczącą pomocy na rzecz wymiany handlowej, dążąc do osiągnięcia wspólnego celu, jakim jest przeznaczanie do roku 2010 kwoty 2 miliardów EUR rocznie na pomoc związaną z handlem (1 mld EUR od państw członkowskich i 1 mld EUR od Wspólnoty Europejskiej); będzie również dążyć do zwiększenia poziomu ogólnej pomocy na rzecz wymiany handlowej, stosownie do wzrostu poziomu ogólnej oficjalnej pomocy rozwojowej. Około 50% zwiększonej wspólnej kwoty pomocy związanej z handlem udzielanej przez UE będzie dostępne dla krajów AKP.

63. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje plan działania UE w zakresie milenijnych celów rozwoju. UE proponuje krajom, z którymi prowadzi partnerską współpracę na rzecz rozwoju, by również stosowały ten plan działania, który określa, w granicach czasowych, konkretne etapy i działania w kontekście rozwoju sprzy-

jającego ograniczaniu ubóstwa i wzrostowi w kluczowych obszarach, takich jak: ograniczanie ubóstwa i głodu, edukacja, zdrowie, środowisko, równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz upodmiotowienie kobiet, gospodarka wodna, rolnictwo, sektor prywatny i infrastruktura; działania te przyczynią się do zapewnienia osiągnięcia milenijnych celów rozwoju do 2015 roku.

64. UE jest zdecydowana zapewnić skuteczne wspólne działania w odpowiedzi na nowe wyzwania związane z rozwojem, wynikające w szczególności ze zmian klimatu i wysokich cen żywności. W odniesieniu do zmian klimatu UE jest zdecydowana pomagać, w stosownych przypadkach, krajom rozwijającym się, zwłaszcza najuboższym krajom rozwijającym się, które są najbardziej narażone na skutki zmian klimatu, w osiąganiu trwałego rozwoju gospodarczego i dostosowywaniu się do zmian klimatu, zgodnie z osiągniętym na Bali porozumieniem w sprawie rozpoczęcia negocjacji, których celem jest wypracowanie w roku 2009 w Kopenhadze globalnego porozumienia w sprawie zmian klimatu. Będzie pracować nad skutecznym wdrożeniem sojuszu na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu z 2007 roku i przeanalizuje możliwości uruchomienia nowych zasobów finansowych, aby zaradzić zmianom klimatu i ograniczać ich niekorzystny wpływ. W tym kontekście prace UE będą prowadzone m.in. na podstawie wniosku Komisji dotyczącego światowego mechanizmu finansowania.

Proces barceloński: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego

65. Region Morza Śródziemnego jest obszarem o olbrzymim znaczeniu strategicznym dla Unii Europejskiej pod względem politycznym, gospodarczym i społecznym. Proces barceloński jest kluczowym elementem stosunków euro-śroziemnomorskich od roku 1995 i umożliwił zdecydowane propagowanie współpracy wielostronnej i dwustronnej. Korzystając z poprzednich sukcesów i umacniając je, inicjatywa „Proces barceloński: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego” stanie się nowym bodźcem w stosunkach Unii z regionem Morza Śródziemnego. Będzie uzupełnieniem obecnych stosunków dwustronnych, które będą nadal prowadzone w obecnych ramach polityki.

66. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji z 20 maja 2008 r., a w szczególności propozycje dotyczące nadania wzmocnionego wymiaru politycznego i instytucjonalnego stosunkom UE z partnerami z regionu Morza Śródziemnego przy pomocy nowego bodźca politycznego, zwłaszcza dzięki organizowaniu co dwa lata szczytów, jak również propozycje dotyczące zwiększenia wspólnej odpowiedzialności za partnerstwo wraz z powołaniem współprzewodnictwa, odpowiednio uwzględniając odnośne postanowienia Traktatów.

67. Na tej podstawie UE przeprowadzi konieczne konsultacje z wszystkimi członkami partnerstwa euro-śroziemnomorskiego, z myślą o przygotowaniu wspólnej deklaracji, która zostanie przyjęta 13 lipca 2008 r. w Paryżu w trakcie szczytu na rzecz regionu Morza Śródziemnego.

Partnerstwo wschodnie

68. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje propozycje rozwijania wymiaru wschodniego europejskiej polityki sąsiedztwa, która wybierze sobie za cel wzmocnienie

polityki UE – w formie dwustronnej i wielostronnej – wobec partnerów wschodnich uczestniczących w europejskiej polityce sąsiedztwa.

69. Rada Europejska zgadza się, że potrzebne jest dalsze propagowanie współpracy regionalnej wśród wschodnich sąsiadów UE oraz współpracy między UE a regionem, jak również współpracy dwustronnej między UE a każdym z tych krajów, na podstawie zróżnicowania i podejścia indywidualnego, z poszanowaniem jednolitych i spójnych ram europejskiej polityki sąsiedztwa. Ponadto taka współpraca powinna przynieść dodatkową wartość i uzupełniać już istniejącą i planowaną wielostronną współpracę związaną z europejską polityką sąsiedztwa i w jej ramach, zwłaszcza synergię czarnomorską i wymiar północny.

70. Zgodnie z powyższym Rada Europejska zachęca Komisję, aby dalej prowadziła prace i przedstawiła Radzie wiosną 2009 roku wniosek dotyczący zasad funkcjonowania partnerstwa wschodniego, na podstawie odpowiednich inicjatyw.

Inne kwestie

71. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje zachęcające postępy w realizacji unijnej strategii nowego partnerstwa z Azją Środkową, przyjętej w czerwcu 2007 roku. Oczekuje dalszego umocnienia partnerstwa Unii z Azją Środkową.

72. Rada Europejska jest wciąż głęboko zaniepokojona sytuacją w Zimbabwie i ponownie podkreśla, że nadchodząca druga tura wyborów prezydenckich 27 czerwca musi być przeprowadzona w sposób pokojowy, wolny i sprawiedliwy, zgodnie z międzynarodowymi normami i standardami. Dotychczasowa przemoc, zastraszanie i działania podejmowane przeciwko organizacjom pozarządowym zmierzające do zawieszenia pomocy i wstrzymania międzynarodowego dostępu do obszarów wiejskich wzmagają obawy społeczeństwa Zimbabwie i wspólnoty międzynarodowej co do warunków, na jakich zostaną przeprowadzone wybory o kluczowym znaczeniu dla przyszłości Zimbabwie. Unia Europejska ubolewa, że jej propozycja zapewnienia obecności obserwatorów została odrzucona. Niezwykle ważne jest, aby zwyczajni obywatele Zimbabwie wzięli udział w wyborach i aby oddane głosy były liczone szybko i w sposób przejrzysty, zgodnie z zasadami i standardami Południowoafrykańskiej Wspólnoty Rozwoju (SADC). Obywatele Zimbabwie powinni mieć możliwość swobodnego wyboru swojej przyszłości, która otworzy drogę ku stabilności politycznej kraju. Druga tura wyborów prezydenckich przeprowadzona w sposób wolny i sprawiedliwy ma kluczowe znaczenie dla rozwiązania obecnego kryzysu. Rada Europejska wzywa Południowoafrykańską Wspólnotę Rozwoju (SADC) i Unię Afrykańską, aby jak najszybciej rozmieściły znaczną liczbę obserwatorów wyborów i by dopilnowały, by obserwatorzy ci byli ciągle obecni aż do zakończenia procesu wyborczego i oficjalnego ogłoszenia wyników. Rada Europejska ponownie wyraża swoją gotowość do podjęcia dodatkowych środków przeciwko osobom odpowiedzialnym za przemoc. UE nadal jest gotowa wspierać i ponownie nawiązać stosunki z demokratycznym, działającym zgodnie z prawem i proreformatorskim rządem Zimbabwie.

73. Rada Europejska przyjęła do wiadomości dyskusje dotyczące sytuacji w Sudanie przeprowadzone na forum Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych w dniu 16 czerwca. Jest głęboko zaniepokojona brakiem współpracy władz sudańskich z MTK

i wzywa rząd Sudanu do konstruktywnej współpracy z MTK, UE i wspólnotą międzynarodową. Rada Europejska weszła Radę ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych do kontynuacji uważnej obserwacji rozwoju sytuacji w Sudanie i do rozważenia dodatkowych środków w przypadku braku pełnej współpracy z ONZ i innymi instytucjami, w tym MTK.

74. Unia Europejska wyraża głębokie zaniepokojenie sytuacją ludności w Birmy/Związku Myanmar po przejściu cyklonu Nargis. Z zadowoleniem przyjmuje wysiłki ONZ i ASEAN-u, dzięki którym coraz większa część pomocy mogła dotrzeć do 2,4 mln ludzi, którzy ucierpieli z powodu cyklonu, wzywa jednak władze Birmy/Związku Myanmar do zniesienia wszystkich pozostałych ograniczeń w rozdzielaniu pomocy międzynarodowej. Rada Europejska podkreśla, że podczas gdy bezpośrednim priorytetem jest niesienie pomocy humanitarnej, silniejsza niż kiedykolwiek jest potrzeba rzeczywistego przejścia do ustroju demokratycznego w Birmy/Związku Myanmar. Głęboko ubolewa nad decyzją władz Birmy/Związku Myanmar o odnowieniu aresztu domowego Daw Aung San Suu Kyi i ponownie wzywa do uwolnienia wszystkich więźniów politycznych. Rada Europejska żałuje, że sposób przeprowadzenia referendum nie przyczynił się do obejmującego wszystkie strony przejrzystego procesu pojednania narodowego, co jest jedyną drogą do dobrobytu i stabilności w Birmy/Związku Myanmar. Rada Europejska wzywa władze do dopilnowania, aby zapowiedziane na 2010 rok wybory zostały przygotowane i przeprowadzone w sposób, który przyczyni się do wiarygodnego przekształcenia obecnego ustroju w ustrój demokratyczny przy pełnym zaangażowaniu wszystkich zainteresowanych stron. W związku z powyższym Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje osobiste zaangażowanie Sekretarza Generalnego ONZ i podkreśla, że w pełni popiera jego misję dobrych usług.

75. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje deklarację z Limy wydaną podczas ostatniego szczytu UE – Ameryka Łacińska i Karaiby oraz wzywa do podjęcia koniecznych wysiłków, aby do roku 2009 doprowadzić do końca negocjacje subregionalne.

76. Rada Europejska zatwierdza sprawozdanie prezydencji w sprawie EPBiO, łącznie z zakresem obowiązków nadchodzącej prezydencji. Rada Europejska zatwierdza również sprawozdanie roczne z działalności UE w zakresie zapobiegania konfliktom; kolejne prezydencje zachęca się do korzystania z dotychczasowych znacznych postępów tak, aby Unia stała się bardziej spójna, sprawna i aktywna w tej dziedzinie.

77. Rada Europejska potwierdza, że propagowanie i ochrona praw dziecka, zwłaszcza dzieci dotkniętych konfliktami zbrojnymi, jest jednym z priorytetów działań zewnętrznych UE. Rada Europejska wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego zapewniania spójności, komplementarności i koordynacji polityk i programów w zakresie praw człowieka, bezpieczeństwa i rozwoju, aby zająć się krótko-, średnio- i długoterminowym wpływem konfliktów zbrojnych na dzieci w sposób efektywny, trwały i wszechstronny.

78. Rada Europejska docenia wysiłki propagujące Europejski Rok Dialogu Międzykulturowego. W tym kontekście uznaje wartość współpracy kulturalnej i dialogu międzykulturowego jako integralnej części wszystkich odnośnych polityk zewnętrznych, zgodnie z zaleceniami konferencji pt. „Nowe paradygmaty, nowe modele i kultura w stosunkach zewnętrznych UE” i pracami prowadzonymi w ramach Sojuszu Cywili-

zacji. Rada Europejska podkreśla znaczenie współpracy kulturalnej – prowadzonej na podstawie dialogu ze społeczeństwem obywatelskim – w zajmowaniu się procesami i wyzwaniem natury politycznej oraz w propagowaniu kontaktów między narodami i w pielęgnowaniu stosunków dobrosąsiedzkich.

Załącznik

DEKLARACJA W SPRAWIE BAŁKANÓW ZACHODNICH

Podjęto wiele działań, by europejska perspektywa Bałkanów Zachodnich stała się bardziej realna i zauważalna dla społeczności tego regionu. W odniesieniu do komunikatu Komisji pt. „Bałkany Zachodnie: wzmocnienie perspektywy europejskiej” Rada Europejska podkreśla znaczenie następujących trzech dziedzin:

- 1) Rozszerzanie polityk wspólnotowych na Bałkany Zachodnie i zacieśnianie współpracy regionalnej. Aby pogłębić bieżącą współpracę pomiędzy UE a regionem Bałkanów Zachodnich, przed którymi otwarta jest perspektywa europejska, oraz zacieśnić współpracę regionalną, Rada Europejska:
 - wzywa do podejmowania działań w celu zachęcenia krajów regionu Bałkanów Zachodnich do uczestnictwa w programach i agencjach wspólnotowych;
 - oczekuje rozpoczęcia negocjacji w celu ustanowienia traktatu o wspólnocie transportowej z Bałkanami Zachodnimi oraz ich szybkiego zakończenia;
 - uznaje znaczenie skutecznego wdrożenia wspólnoty energetycznej w Europie Południowo-Wschodniej;
 - podkreśla znaczenie współpracy i reform w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, korzystając z doświadczeń UE w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i terroryzmu oraz zaleca, by Centrum SECI (Inicjatywa Współpracy Państw Europy Południowo-Wschodniej) znajdujące się w Bukareszcie, koordynowało przygotowanie pierwszej oceny zagrożenia przestępczością zorganizowaną w Europie Południowo-Wschodniej;
 - uznaje znaczenie propagowania współpracy sądowej w sprawach cywilnych i handlowych;
 - z zadowoleniem przyjmuje poczynione postępy w zakresie włączania Bałkanów Zachodnich do wspólnotowego mechanizmu ochrony ludności i zwraca uwagę na zamiar Komisji Europejskiej dotyczący dalszego zacieśniania współpracy, także dzięki zapoczątkowaniu inicjatywy na rzecz zmniejszenia ryzyka wystąpienia klęsk żywiołowych;
 - zauważa, jak ważne jest przejście od paktu stabilności do Rady Współpracy Regionalnej oraz jak istotna jest współpraca podejmowana w ramach Środkowoeuropejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu oraz wyraża pełne poparcie dla takich form współpracy, w którą zaangażowane są kraje danego regionu.
- 2) Ułatwianie kontaktów między narodami i rozwój społeczeństwa obywatelskiego
Propagowanie kontaktów między narodami Bałkanów Zachodnich a UE ma ogromne znaczenie, ponieważ ułatwia lepsze wzajemne zrozumienie i pojednanie oraz promuje zasady, na których opiera się UE. Dlatego też Rada Europejska:

- z zadowoleniem przyjmuje pomyślne rozpoczęcie dialogu w sprawie liberalizacji reżimu wizowego, zgodnie z pkt 54 konkluzji Rady Europejskiej;
 - popiera zamiar Komisji dotyczący zwiększenia liczby stypendiów dla studentów z krajów Bałkanów Zachodnich przyznawanych w ramach programu Erasmus Mundus;
 - uznaje znaczenie platformy koordynacyjnej ds. badań na Bałkanach Zachodnich. Wzywa do dalszej współpracy w dziedzinie nauki i badań;
 - popiera utworzenie nowego instrumentu w ramach instrumentu pomocy przedakcesyjnej (IPA) w celu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i dialogu na Bałkanach Zachodnich, przy jednoczesnym pogłębianiu partnerstwa i zacieśnianiu kontaktów ze społeczeństwem obywatelskim państw UE.
- 3) Rozwój gospodarczy i społeczny oraz umacnianie dobrych rządów – UE będzie nadal ściśle współpracować z krajami Bałkanów Zachodnich, aby nasilić rozwój społeczno-gospodarczy i umacniać dobre rządy oraz będzie wspierać dalsze postępy i reformy w tym regionie. Mając na uwadze powyższy cel, Rada Europejska:
- z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę utworzenia do roku 2010 szeroko zakrojonych ram inwestycyjnych dla Bałkanów Zachodnich. Wzywa do sprawnej realizacji celów wymienionych w konkluzjach Rady ECOFIN z 14 maja 2008 r.;
 - docenia dotychczasowe działania Regionalnej Szkoły Administracji Publicznej (ReSPA) i wzywa do przekształcenia jej w pełnoprawną szkołę;
 - uznaje zasadniczy wkład współpracy kulturalnej w propagowanie wartości europejskich i dialogu międzykulturowego na Bałkanach Zachodnich, dzięki czemu umacnia się demokrację, pojednanie i poszanowanie praw człowieka.

Dok. 2.

Posiedzenie Rady Europejskiej w Brukseli 15 i 16 października 2008 r. Konkluzje prezydencji

Rada Europejska zebrała się w dniach 15 i 16 października 2008 r. w sytuacji naznaczonej międzynarodowym kryzysem gospodarczym i finansowym. Rada Europejska wyraziła zamiar podjęcia skoordynowanych i globalnych działań mających na celu ochronę europejskiego systemu finansowego, a także deponentów. Rada Europejska potwierdziła cel, jakim jest osiągnięcie przed końcem roku całościowego porozumienia w sprawie pakietu dotyczącego energii/klimatu. Uzgodniła, że należy przyspieszyć prace nad bezpieczeństwem energetycznym. Przyjęła Europejski pakt o imigracji i azylu. Jeśli chodzi o stosunki zewnętrzne, Rada Europejska dokonała podsumowania realizacji przez Rosję porozumienia z 8 września, sytuacji w Gruzji oraz stosunków UE ze wschodnimi sąsiadami. Rada Europejska wysłuchała analizy na temat irlandzkiego referendum w sprawie traktatu z Lizbony, którą przedstawił premier Irlandii; Rada powróci do tej kwestii w grudniu. Rada Europejska zatwierdziła skład grupy refleksji nad przyszłością Unii.

Posiedzenie Rady Europejskiej zostało poprzedzone wystąpieniem Hansa-Gerta Pötteringa, przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, po czym nastąpiła wymiana poglądów.

SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSOWA

1. W sytuacji kryzysu finansowego Rada Europejska potwierdza, że jest zdecydowana działać w sposób skoordynowany i całościowy, by przywrócić właściwe funkcjonowanie systemu finansowego, a tym samym zapewnić normalne i efektywne finansowanie gospodarki powrócić na drogę wzrostu i zatrudnienia.

2. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje środki podejmowane od początku kryzysu finansowego przez Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne, jak również dobrą koordynację ich działań z bankami centralnymi krajów partnerskich. Wszystkie organy zapewnią płynność systemu finansowego w celu ochrony zaufania i stabilności.

3. Rada Europejska przychylnie odnosi się do wspólnego planu działania państw strefy euro z 12 października i przyjmuje jego zasady. Z zadowoleniem przyjmuje również środki zastosowane przez państwa członkowskie, zarówno należące, jak i nienależące do strefy euro, zgodnie z zasadami tego planu i z poszanowaniem Traktatu. Nadal obowiązują środki krajowe już zatwierdzone przez Komisję. Rada Europejska apeluje do państw członkowskich o dopilnowanie, by środki krajowe zastosowane przez nie w przyszłości również były zgodne z tymi zasadami, i o uwzględnienie ewentualnych skutków podjętych przez nie decyzji dla pozostałych państw członkowskich.

4. Rada Europejska potwierdza swoje zobowiązanie do tego, że we wszystkich okolicznościach zastosowane zostaną środki niezbędne do zachowania stabilności systemu finansowego, wsparcia ważnych instytucji finansowych, zapobieżenia bankructwom i zapewnienia ochrony depozytów osób oszczędzających. Środki te mają przede wszystkim – w porozumieniu z bankami centralnymi oraz organami nadzoru – zapewnić dostateczną płynność instytucjom finansowym, ułatwić ich finansowanie oraz dostarczyć im zasobów kapitałowych, by mogły nadal w normalny sposób finansować gospodarkę.

5. Rada Europejska uważa, że środkom wsparcia na rzecz instytucji finansowych borykających się z trudnościami powinny towarzyszyć środki umożliwiające zapewnienie ochrony podatników, przyjęcia odpowiedzialności przez kierownictwo i akcjonariuszy oraz ochrony uzasadnionych interesów innych podmiotów na rynku. W obecnych wyjątkowych okolicznościach stosowanie europejskich zasad należy nadal podporządkowywać wymogom szybkiego i elastycznego działania. Rada Europejska wspiera Komisję w stosowaniu w tym duchu zasad dotyczących polityki konkurencji, zwłaszcza w odniesieniu do pomocy państwa, przy dalszym przestrzeganiu zasad jednolitego rynku i zasad pomocy państwa.

6. Aby umożliwić szybką i skuteczną reakcję w sytuacji kryzysowej, wprowadzony zostanie nieformalny mechanizm ostrzegania, wymiany informacji i oceny (komórka ds. kryzysu finansowego). W mechanizm ten zaangażowani będą przedstawiciele państwa sprawującego przewodnictwo w Radzie, przewodniczącego Komisji, prezesa EBC (w porozumieniu z pozostałymi europejskimi bankami centralnymi), przewodniczącego Eurogrupy, a także rządów państw członkowskich. Opierać się on będzie na istniejących strukturach administracyjnych; każde państwo członkowskie dotknięte kryzysem będzie mogło w każdej chwili z niego skorzystać; mechanizm ten będzie służył niezwłócnemu przekazywaniu poufnych informacji instytucjom i wszystkim państwom członkowskim. Pozwoli on na prawidłową koordynację już podjętych i planowanych działań. Rada Europejska zwraca się do Rady, aby jak najszybciej zakończyła opracowywanie warunków utworzenia i funkcjonowania komórki ds. kryzysu finansowego.

7. Zagwarantowanie zaufania do systemu finansowego i bankowego oraz ochrony interesów deponentów i inwestorów wymaga również od instytucji finansowych, aby ściśle realizowały zalecenia w zakresie przejrzystości ich zobowiązań i ryzyka.

8. Rada Europejska podkreśla potrzebę wzmocnienia nadzoru nad europejskim sektorem finansowym, zwłaszcza nad grupami międzynarodowymi, oraz pilnego wdrożenia harmonogramu Rady ECOFIN z myślą o poprawie koordynacji nadzoru na szczeblu europejskim. W tym kontekście Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje utworzenie przez Komisję grupy wysokiego szczebla. Przede wszystkim Rada Europejska apeluje do krajowych organów nadzoru, aby co najmniej raz w miesiącu zbierały się w celu wymiany informacji. Rada Europejska popiera przyspieszenie prac toczących się nad wzmocnieniem zasad dotyczących stabilności, w tym nad dyrektywami w sprawie wymogów kapitałowych. Rada Europejska apeluje również o szybkie przeanalizowanie wniosku prawodawczego Komisji służącego wzmocnieniu ram prawnych dotyczących agencji ratingowych i ich nadzoru na szczeblu europejskim. Wzywa do podjęcia szybkich decyzji dotyczących rozwoju europejskich zasad bezpieczeństwa depozytów, tak aby zapewnić ochronę osób oszczędzających. Rada Europejska z zadowoleniem przyji-

muje decyzję dotyczącą standardów rachunkowości i ich interpretacji mających zastosowanie do instytucji finansowych. Ponadto Rada Europejska apeluje o przeprowadzenie – w porozumieniu z partnerami międzynarodowymi – ogólniejszej refleksji na temat skutków stosowania standardów rachunkowości na podstawie wartości teoretycznej i na podstawie wyceny rynkowej dla instytucji finansowych i dla rynku, w tym na temat ich skutków procyklicznych.

9. Aby skorzystać z doświadczeń zebranych podczas obecnego kryzysu i odbudować zaufanie społeczeństwa, Rada Europejska stanowczo apeluje do przyjęcia odpowiedzialności przez wszystkie podmioty systemu finansowego, zwłaszcza sektora bankowego. Podkreśla, że rzeczywiste wyniki kierowniczych kadr przedsiębiorstw powinny znaleźć odbicie w ich wynagrodzeniu, w tym odprawach („złoty spadochron”), które powinny zależeć od rzeczywistego wkładu osoby na stanowisku kierowniczym w osiągnięcie przez spółkę dobrych wyników. W ten sam sposób należy zadbać o to, by zyski z opcji na akcje lub system wynagrodzeń, zwłaszcza w sektorze finansowym, nie pociągały za sobą nadmiernego ryzyka ni nadmiernej koncentracji na celach krótkoterminowych. Rada Europejska wzywa państwa członkowskie do działań na rzecz zastosowania tych zasad i zwraca się do Rady o porządzenie do końca roku sprawozdania z podjętych decyzji.

10. Poza kwestią sektora finansowego Rada Europejska podkreśla, że jest zdecydowana przedsięwziąć środki niezbędne do tego, by wspierać wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Zwraca się do Komisji o sformułowanie do końca roku odpowiednich propozycji służących w szczególności utrzymaniu międzynarodowej konkurencyjności przemysłu europejskiego. Rada Europejska podkreśla, że kontynuowanie reform strukturalnych jest ważniejsze niż kiedykolwiek, aby przyczynić się do przywrócenia wzrostu i poprawy zatrudnienia w Europie. Wsparcie działalności gospodarczej następuje dzięki odpowiedniemu poziomowi finansowania. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje decyzję Europejskiego Banku Inwestycyjnego o uruchomieniu kwoty 30 miliardów EUR przeznaczonej na wsparcie europejskich MŚP, a także zobowiązanie tej instytucji do zwiększenia możliwości jej udziału w projektach infrastrukturalnych. Wzywa EBI do podejmowania w większym zakresie ryzyka związanego z finansowaniem MŚP.

11. Polityki budżetowe powinny nadal wpisywać się w ramy zmienionego paktu stabilności i wzrostu, którego realizacja powinna także odzwierciedlać – zgodnie z jego zasadami – wyjątkowe okoliczności, w jakich się znajdujemy.

12. Unia Europejska powinna działać ze swoimi partnerami międzynarodowymi na rzecz rzeczywistej i kompletnej reformy międzynarodowego sektora finansowego opartej na zasadach przejrzystości, solidności bankowej, odpowiedzialności, integralności i globalnego zarządzania. Celem tych działań jest szybkie podjęcie decyzji dotyczących przejrzystości, ogólności standardów regulacji, transgranicznego nadzoru i zarządzania kryzysowego, unikania konfliktu interesów i stworzenia systemu wczesnego ostrzegania, tak by wzbudzić pewność i zaufanie osób oszczędzających i inwestorów w każdym kraju. Unia w szybkim tempie podejmie stosowne inicjatywy w porozumieniu ze swoimi głównymi partnerami i zainteresowanymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi. Inicjatywy te zostaną starannie przygotowane w ramach UE.

13. Rada Europejska wyraża solidarność z działaniami podejmowanymi przez Islandię, która jest krajem ściśle zintegrowanym z jednolitym rynkiem UE na mocy poro-

zumienia EOG i potrzebuje wsparcia ze strony społeczności międzynarodowej; oczekuje, że kraj ten dotrzyma swoich zobowiązań międzynarodowych.

14. Rada Europejska przyjęła do wiadomości sprawozdanie przygotowane przez prezydencję we współpracy z Komisją dotyczące niestabilności cen ropy. Wzywa Radę do szybkiego podjęcia dalszych prac w tej kwestii i zwraca się do Komisji, aby – w porozumieniu zwłaszcza z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym – niezwłocznie podjęła działania niezbędne do propagowania przejrzystości w sprawie komercyjnych zapasów ropy, a także efektywności energetycznej.

TRAKTAT Z LIZBONY

15. Przypominając swoje konkluzje z czerwca 2008 roku, Rada Europejska przyjęła do wiadomości analizę wyników referendum w sprawie traktatu z Lizbony przedstawioną przez premiera Irlandii, Briana Cowena. Rząd Irlandii będzie kontynuował konsultacje, które mają pomóc w opracowaniu ewentualnego rozwiązania tej sytuacji. W tym kontekście Rada Europejska postanowiła powrócić do tej kwestii na posiedzeniu w grudniu 2008 roku, tak by określić szczegóły rozwiązania i kierunki dalszego postępowania.

ENERGIA I ZMIANY KLIMATU

16. Rada Europejska potwierdza, że jest zdecydowana dotrzymać ambitnych zobowiązań w dziedzinie polityki w zakresie klimatu i polityki energetycznej, które zatwierdziła w marcu 2007 i w marcu 2008 roku. W tym kontekście zwraca się do prezydencji i Komisji o to, by w najbliższych tygodniach przeprowadziły wzmożone prace, które umożliwią Radzie Europejskiej podjęcie w grudniu 2008 roku decyzji o rozwiązaniach trudności wynikających z wdrażania; rozwiązania powinny być odpowiednie dla wszystkich sektorów gospodarki europejskiej i wszystkich państw członkowskich – z uwzględnieniem sytuacji każdego z nich – i zapewniać przy tym zadowalający i ściśle określony poziom opłacalności.

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE

17. Bezpieczeństwo dostaw energii ma dla Unii Europejskiej priorytetowe znaczenie. Aby je zapewnić, potrzebna jest odpowiedzialność i solidarność wszystkich państw członkowskich. W tym kontekście i uwzględniając sprawozdanie przedłożone przez prezydencję, Rada Europejska postanawia zintensyfikować trwające prace, przyjmując następujące wytyczne i zachęcając Komisję, by w razie potrzeby przedstawiła odpowiednie wnioski lub inicjatywy, aby: a) zakończyć prace nad pakietem prawodawczym dotyczącym rynku wewnętrznego energii elektrycznej i gazu ziemnego przed końcem kadencji PE; b) przyspieszyć realizację europejskiego planu działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii oraz strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych; c) zdecydowanie kontynuować działania nad dywersyfikacją źródeł energii, do czego bezpośrednio przyczyniają się środki zaproponowane w pakiecie dotyczącym energii/klimatu; d) wspierać lepsze funkcjonowanie rynku, zwłaszcza dzięki większej przejrzystości w kwestii przepływu i poziomowi zapasów oraz wymianie informacji na

temat długoterminowych potrzeb i zasobów; e) rozwinąć mechanizmy kryzysowe, które pozwolą stawić czoła czasowym przerwom w dostawach; f) wzmocnić infrastrukturę krytyczną, zwłaszcza transeuropejskie sieci energetyczne i terminale skroplonego gazu ziemnego oraz zakończyć ich tworzenie. Szczególna uwaga zostanie jednocześnie zwrócona na wzajemne połączenia i na przyłączenie najbardziej oddalonych krajów europejskich, połączenia sieci europejskich z infrastrukturą dostawczą i na konieczność dywersyfikacji zarówno źródeł, jak i szlaków zaopatrzeniowych. Rada Europejska popiera inicjatywę Komisji polegającą na opracowaniu planu działania służącego przyspieszeniu wzajemnych połączeń w regionie Morza Bałtyckiego. W tym celu przed końcem roku sporządzony zostanie harmonogram pracy; g) rozwijać stosunki Unii w dziedzinie energii z państwami produkującymi energię i państwami tranzytowymi, mając na uwadze stabilność dostaw, a także dywersyfikację źródeł energii i szlaków zaopatrzeniowych. W tym kontekście Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy podjęte przez niektóre państwa członkowskie w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego, w szczególności spotkanie z państwami regionu Morza Kaspijskiego oraz z państwami tranzytowymi, które zostanie zorganizowane przez prezydencję czeską na wiosnę 2009 roku.

18. Rada Europejska ponownie zajmie się tym zagadnieniem na posiedzeniu w marcu 2009 roku, aby dokonać podsumowania prac i przyjąć odpowiednie decyzje, również w świetle kolejnego strategicznego przeglądu dotyczącego energii, który przedstawi Komisja.

EUROPEJSKI PAKT O IMIGRACJI I AZYLU

19. Rada Europejska przyjęła Europejski pakt o imigracji i azylu, który jest wyrazem zaangażowania Unii Europejskiej i jej państw członkowskich w prowadzenie sprawiedliwej, skutecznej i spójnej polityki wobec wyzwań i możliwości związanych z migracją. Pakt ten będzie od teraz dla Unii i jej państw członkowskich podstawą wspólnej polityki w zakresie imigracji i azylu, realizowanej w duchu solidarności między państwami członkowskimi i we współpracy z państwami trzecimi. Ta wspólna polityka musi się opierać na właściwym zarządzaniu przepływami migracyjnymi – w interesie nie tylko państw przyjmujących, lecz również państw pochodzenia i samych migrantów.

20. Podstawowe zasady określone w pakcie znajdują odbicie w serii działań, które należy bezzwłocznie wdrożyć zarówno na poziomie Unii Europejskiej, jak i na poziomie krajowym. Ponadto zasadami tymi będą się kierować w szczególności twórcy przyszłego programu pracy Unii Europejskiej, który Komisja przedstawi w maju 2009 roku z myślą o jego finalizacji podczas prezydencji szwedzkiej. Realizacja paktu będzie przedmiotem corocznej debaty na forum Rady Europejskiej, począwszy od jej posiedzenia w czerwcu 2010 r.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE W NASTĘPSTWIE POSIEDZENIA RADY EUROPEJSKIEJ W DNIU 1 WRZEŚNIA 2008 R.

21. Rada Europejska z satysfakcją przyjmuje wycofanie oddziałów rosyjskich ze stref przyległych do Osetii Południowej i Abchazji jako ważny dodatkowy etap realizacji porozumień z dnia 12 sierpnia i 8 września, jak również rozpoczęcie w Genewie

międzynarodowych rozmów, które zostały przewidziane w tych porozumieniach. Rada Europejska wzywa Komisję i Radę do dalszego prowadzenia pełnej i dogłębnej oceny stosunków między UE a Rosją z myślą o najbliższym szczycie, który ma się odbyć w Nicei w dniu 14 listopada br. Ocena ta zostanie uwzględniona podczas dalszego etapu negocjacji dotyczących nowej umowy o partnerstwie z Rosją.

22. Unia Europejska jest zdecydowana dalej wspierać swoich wschodnich sąsiadów, zwłaszcza w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, w ich działaniach na rzecz modernizacji gospodarczej i demokratyzacji. Rada Europejska podkreśla w tym kontekście, jak ważne są wyniki szczytu UE/Ukraina w Paryżu, i wzywa do zacieśnienia stosunków między Unią a Republiką Mołdowy i Gruzją zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 13 października. Zwraca się do Rady o rozpoczęcie pierwszej analizy propozycji dotyczących przyszłego „partnerstwa wschodniego” Unii Europejskiej, które Komisja ma zamiar przedstawić najwcześniej w listopadzie.

GRUPA REFLEKSJI

23. Rada Europejska zatwierdziła propozycję przewodniczącego i dwóch wiceprzewodniczących grupy refleksji dotyczącą składu grupy, zamieszczoną w załączniku do niniejszych konkluzji. Grupa jak najszybciej rozpocznie prace i przeprowadzi analizę sytuacji zgodnie z mandatem przyjętym przez Radę Europejską w grudniu 2007 r. Sekretariat Generalny Rady zapewni grupie wsparcie materialne i logistyczne.

Załącznik 1

SKŁAD GRUPY REFLEKSJI

Przewodniczący: Felipe González Márquez, wiceprzewodniczący: Vaira ViTe-Freiberga, Jorma Ollila, członkowie: Lykke Friis, Rem Koolhaas, Richard Lambert, Mario Monti, Rainer Münz, Kalypso Nicolaidis, Nicole Notat, Wolfgang Schuster, Lech Wałęsa.

Załącznik 2

WYKAZ DOKUMENTÓW REFERENCYJNYCH PRZEDSTAWIONYCH RADZIE EUROPEJSKIEJ

- Europejski pakt o imigracji i azylu (dok. 13440/08 zatwierdzony przez Radę ds. WSiSW w dniu 25 września i przyjęty przez Radę Europejską)
- Deklaracja w sprawie wspólnego europejskiego planu działania państw strefy euro (dok. 14239/08)
- Wytyczne prezydencji opracowane z myślą o kontynuacji prac nad pakietem dotyczącym energii/klimatu (dok. 14240/08 + REV 1 (cs) + REV 2 (en, de, da, sv, lt, mt, pl, sk, sl))
- Sprawozdanie prezydencji na temat bezpieczeństwa energetycznego (dok. 14090/08)
- Sprawozdanie prezydencji na temat niestabilności cen ropy naftowej (dok. 13266/2/08 REV 2) 14368/08

Dok. 3.

Posiedzenie rady Europejskiej w Brukseli 11 i 12 grudnia 2008 r. Konkluzje prezydencji

Rada Europejska zebrała się w dniach 11 i 12 grudnia 2008 r. i zatwierdziła europejski plan naprawy gospodarczej odpowiadający około 1,5% PKB Unii Europejskiej (czyli kwocie odpowiadającej około 200 mld EUR). Plan ten tworzy wspólne ramy działań podejmowanych przez państwa członkowskie i przez Unię Europejską, aby zapewnić spójność tych działań i w ten sposób zmaksymalizować ich efekty. Rada Europejska osiągnęła także porozumienie w sprawie pakietu energetyczno-klimatycznego, które powinno umożliwić zakończenie prac nad tym pakietem z udziałem Parlamentu Europejskiego do końca roku. To przełomowe porozumienie pozwoli Unii Europejskiej wypełniać ambitne zobowiązania podjęte w tej dziedzinie w 2007 roku i zachować przewodnią rolę w działaniach na rzecz osiągnięcia ambitnego i kompleksowego porozumienia ogólnoświatowego w Kopenhadze w przyszłym roku. Rada Europejska wyraziła wolę nadania nowego impulsu europejskiej polityce bezpieczeństwa i obrony przez podjęcie konkretnych decyzji w odpowiedzi na nowe wyzwania związane z bezpieczeństwem. Ponadto Rada Europejska omówiła kwestie mające stanowić odpowiedź na obawy wyrażone w referendum irlandzkim i określiła działania mające umożliwić wejście w życie traktatu z Lizbony przed końcem 2009 roku.

I. TRAKTAT Z LIZBONY

1. Rada Europejska potwierdza traktat z Lizbony za niezbędny element pozwalający rozszerzonej Unii na działanie w sposób bardziej wydajny, demokratyczny i skuteczny, między innymi na arenie międzynarodowej. Chcąc umożliwić wejście traktatu w życie przed końcem 2009 roku, Rada Europejska, w poszanowaniu celów traktatów, ustaliła następujące kierunki dalszego postępowania.

2. Rada Europejska przypomina, że jeśli chodzi o kwestię składu Komisji, obecnie obowiązujące traktaty wymagają, by w roku 2009 liczba komisarzy została zmniejszona. Rada Europejska postanawia, by – o ile traktat z Lizbony wejdzie w życie – podjęto, zgodnie z niezbędnymi procedurami prawnymi, decyzję stanowiącą, że w skład Komisji nadal będzie wchodzić jeden obywatel z każdego państwa członkowskiego.

3. Rada Europejska z uwagą odnotowała pozostałe kwestie budzące zaniepokojenie narodu irlandzkiego, przedstawione przez premiera Irlandii i zawarte w załączniku 1; wiążą się one z polityką podatkową, kwestiami dotyczącymi rodziny, spraw społecznych i etycznych oraz ze wspólną polityką bezpieczeństwa i obrony w kontekście tradycyjnej irlandzkiej polityki neutralności. Rada Europejska postanawia, że – pod warunkiem iż Irlandia podejmie zobowiązanie przedstawione w pkt 4 – wszystkie niepokojące kwestie przedstawione w tym oświadczeniu zostaną rozwiązane w sposób satysfakcjonujący zarówno dla Irlandii, jak i dla pozostałych państw członkowskich. Niezbędne gwarancje prawne zostaną zapewnione w odniesieniu do trzech następujących kwestii:

- żadne postanowienie traktatu z Lizbony nie będzie miało wpływu w odniesieniu do żadnego państwa na zakres ani wykonywanie kompetencji Unii w dziedzinie opodatkowania;
- traktat z Lizbony nie będzie miał wpływu na politykę bezpieczeństwa i obrony państw członkowskich, w tym na tradycyjną irlandzką politykę neutralności, ani na zobowiązania większości pozostałych państw członkowskich;
- fakt przyznania w traktacie z Lizbony prawnego statusu Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej jak też postanowienia tego traktatu odnoszące się do wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych w żaden sposób nie naruszają żadnych postanowień konstytucji Irlandii dotyczących prawa do życia, edukacji i rodziny. Ponadto potwierdzone zostanie duże znaczenie, jakie nadaje się kwestiom określonym w załączniku 1 lit. d), w tym również prawom pracowniczym.

4. W świetle powyższych zobowiązań Rady Europejskiej, pod warunkiem skutecznego przeprowadzenia do połowy 2009 roku dalszych szczegółowych prac i zakładając, że zostaną one wykonane w sposób satysfakcjonujący, rząd Irlandii zobowiązuje się dołożyć starań, by przed upływem obecnej kadencji Komisji traktat z Lizbony został ratyfikowany.

II. SPRAWY GOSPODARCZE I FINANSOWE

5. Kryzys gospodarczy i finansowy jest kryzysem światowym. Dlatego Unia Europejska działa w porozumieniu ze swoimi partnerami międzynarodowymi. Na szczycie w Waszyngtonie 15 listopada 2008 r. zorganizowanym z jej inicjatywy opracowano ambitny program prac z myślą o uzgodnionym ożywieniu gospodarki światowej, skuteczniejszej regulacji rynków finansowych, wzmocnionym ładzie globalnym i odrzuceniu protekcjonizmu. Program ten należy zrealizować zgodnie z ustalonym harmonogramem. Rada jest proszona o organizację przygotowań tych prac wraz z Komisją i o sporządzenie sprawozdania z postępów tych prac na Radę Europejską wiosną 2009 roku w perspektywie przyszłego szczytu, który odbędzie się 2 kwietnia przyszłego roku w Londynie.

6. Europa określiła w sposób skoordynowany niezbędne środki nadzwyczajne, aby przywrócić dobre funkcjonowanie systemu finansowego i zaufanie podmiotów gospodarczych. Rada Europejska podkreśla, że państwa członkowskie muszą mieć możliwość bezzwłocznego ukończenia prac nad tymi środkami. Wzywa do ich pełnej i szybkiej realizacji z udziałem wszystkich zainteresowanych stron, w ramach wytyczonych przez Radę 2 grudnia 2008 r. Rada Europejska zachęca banki i instytucje finansowe do pełnego wykorzystania narzędzi, które są do ich dyspozycji, w celu podtrzymania i wspierania kredytowania gospodarki, jak i do umożliwienia pożyczkobiorcom skorzystania z obniżek podstawowych stóp procentowych. Z tego względu należy zadbać o to, by środki podejmowane we wspólnych ramach, zwłaszcza mechanizmy gwarancji, były rzeczywiście stosowane w sposób, który przyczyni się do obniżenia kosztów finansowania ponoszonych przez instytucje finansowe, z korzyścią dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.

7. Rynki finansowe są wciąż osłabione. Musimy być nadal czujni i dalej wprowadzać na zasadzie priorytetu środki służące wzmocnieniu stabilności sektora finansowe-

go, nadzoru nad nim i zwiększeniu jego przejrzystości, zwłaszcza środki przewidziane w programie pracy Rady ECOFIN. W tym kontekście Rada Europejska chciałaby, aby negocjacje z Parlamentem Europejskim doprowadziły do szybkiego przyjęcia decyzji prawodawczych, które były przedmiotem podejścia ogólnego Rady. Wzywa także do szybkiego podjęcia decyzji w sprawie innych określonych kwestii priorytetowych, w szczególności w sprawie agencji ratingowych, nadzoru finansowego i standardów rachunkowości.

8. Obecnie kryzys finansowy dotyka gospodarke. Strefie euro, a nawet całej Unii, grozi recesja. W tych wyjątkowych okolicznościach Europa będzie działać w sposób jednolity, silny, szybki i zdecydowany, aby uniknąć spirali recesji i wesprzeć działalność gospodarczą i zatrudnienie. Skorzysta ze wszystkich instrumentów, którymi dysponuje, i będzie działać w sposób skoordynowany, tak aby zmaksymalizować efekty środków podejmowanych przez Unię i przez każde państwo członkowskie. W tym kontekście kluczową rolę mają również do odegrania polityki państw członkowskich w zakresie ochrony społecznej i włączenia społecznego.

9. Rada Europejska wyraża zgodę na europejski plan naprawy gospodarczej opisany poniżej. Plan ten będzie stanowił spójne ramy działań, które mają być podjęte na szczeblu Unii, jak i środków, o których decydują poszczególne państwa członkowskie w zależności od sytuacji w każdym z nich. W duchu komunikatu Komisji z dnia 26 listopada 2008 r. plan ten wiąże się z nakładami odpowiadającymi łącznie około 1,5% PKB Unii Europejskiej. Przewiduje on również podjęcie działań priorytetowych mających na celu przyspieszenie dostosowania naszych gospodarek do obecnych wyzwań.

10. W tym kontekście Europejski Bank Centralny i pozostałe banki centralne znacznie obniżyły swoje stopy procentowe; tym samym wspierają wzrost, który nie stanie się źródłem inflacji, i przyczyniają się do stabilności finansowej.

1 Projekty dyrektyw w sprawie wymogów dotyczących funduszy własnych banków, w sprawie wypłacalności zakładów ubezpieczeniowych, w sprawie przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe i w sprawie systemów gwarancji depozytów.

11. Jeżeli chodzi o działania Unii Europejskiej, Rada Europejska popiera w szczególności:

- zwiększenie kwoty, jaką Europejski Bank Inwestycyjny przeznacza na interwencje – 30 mld EUR w okresie 2009–2010 – zwłaszcza na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw, energii ze źródeł odnawialnych i ekologicznego transportu, w szczególności na rzecz sektora motoryzacyjnego, a także utworzenie europejskiego funduszu na rzecz energii, zmian klimatycznych i infrastruktury 2020 („fundusz Marguerite”) we współpracy z krajowymi inwestorami instytucjonalnymi;
- uproszczenie procedur i przyspieszenie realizacji programów finansowanych przez Fundusz Spójności, fundusze strukturalne lub Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich z myślą o wzmocnieniu inwestycji infrastrukturalnych oraz inwestycji na rzecz efektywności energetycznej; na podstawie wykazu konkretnych projektów, który zostanie przedstawiony przez Komisję, z uwzględnieniem odpowiedniego rozkładu geograficznego, uruchomienie środków umożliwiających – w ramach budżetu wspólnotowego – zwiększenie inwestycji w tych sektorach

- i rozwój szerokopasmowego Internetu za pośrednictwem zachęt regulacyjnych, także w strefach o słabo rozwiniętej infrastrukturze;
- szybkie rozpoczęcie przez Europejski Fundusz Społeczny uzupełniających działań służących wsparciu zatrudnienia, zwłaszcza na rzecz ludności w najtrudniejszym położeniu, ze zwróceniem szczególnej uwagi na najmniejsze przedsiębiorstwa, zmniejszając pozapłacowe koszty pracy;
 - mobilizację na rzecz zatrudnienia w kluczowych sektorach gospodarki europejskiej, w szczególności za pomocą europejskiego funduszu dostosowania do globalizacji, w tym dzięki udoskonaleniu i przyspieszeniu jego procedur;
 - możliwość stosowania przez państwa członkowskie, które wyrażą takie życzenie, obniżonych stawek VAT w pewnych sektorach; Rada Europejska zwraca się do Rady ECOFIN o rozwiązanie tej kwestii do marca 2009 roku;
 - dwuletnie zwolnienie powyżej progu *de minimis* w kwestii pomocy państwa w przypadku kwot nieprzekraczających 500 000 EUR i dostosowanie ram niezbędne do zwiększenia wsparcia dla przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, a także pełną realizację planu działania na rzecz programu Small Business Act przyjętego przez Radę 1 grudnia 2008 r.
 - wykorzystanie w latach 2009–2010 przyspieszonych procedur zawartych w dyrektywach w sprawie zamówień publicznych, co jest uzasadnione wyjątkowym charakterem bieżącej sytuacji gospodarczej, w celu skrócenia z 87 do 30 dni czasu trwania procedur przetargowych najczęściej stosowanych w odniesieniu do głównych projektów publicznych;
 - dalsze ogólne i znaczne zmniejszenie obciążeń administracyjnych przedsiębiorstw. Rada Europejska zwraca się do Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji o jak najszybsze przyjęcie niezbędnych decyzji, w tym w stosownym przypadku dotyczących ram regulacyjnych, w pełnym poszanowaniu obecnej perspektywy finansowej i procedur zawartych w porozumieniu międzyinstytucjonalnym, w jak najkrótszym terminie.

12. Ze swojej strony państwa członkowskie przedsięwzięły już pewną liczbę ważnych środków dostosowanych do ich indywidualnej sytuacji i pozostawiających różne pola manewru. Mając na uwadze skalę kryzysu, niezbędne są zwiększone i skoordynowane działania w ramach wspólnego podejścia w oparciu o następujące wytyczne:

- środki wsparcia popytu muszą mieć na celu skutki natychmiastowe, być ograniczone w czasie i być ukierunkowane na sektory najbardziej dotknięte kryzysem i najważniejsze z punktu widzenia struktury gospodarki (np. sektor motoryzacyjny i budowlany);
- środki te mogą przyjąć formę – w zależności od sytuacji poszczególnych państw – wzrostu wydatków publicznych, rozsądnych redukcji obciążeń podatkowych, obniżenia składek na ubezpieczenie społeczne, szczególnych form wsparcia dla niektórych kategorii przedsiębiorstw lub pomocy bezpośredniej dla gospodarstw domowych, zwłaszcza tych, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji;
- będą im towarzyszyć zwiększone starania w zakresie wdrożenia reform strukturalnych w ramach strategii lizbońskiej. Reformy te będą się koncentrować na zwiększonym finansowaniu inwestycji i infrastruktury, poprawie konkurencyjności przedsiębiorstw,

większym wsparciu dla MŚP i promowaniu zatrudniania pracowników, innowacji, badań i rozwoju oraz edukacji i szkoleń.

13. Rada Europejska podkreśla, że zmieniony pakt stabilności i wzrostu pozostaje fundamentem budżetowych ram UE. Zapewnia on elastyczność umożliwiającą wdrożenie ogółu środków przewidzianych w planie naprawczym. Mając świadomość, że środki te tymczasowo pogłębią deficyty, Rada Europejska potwierdza swoje pełne zaangażowanie na rzecz zrównoważonych finansów publicznych i wzywa państwa członkowskie do jak najszybszego wznowienia realizacji średniookresowych celów budżetowych zawartych w pakcie, w miarę poprawy sytuacji gospodarczej.

14. W obecnych okolicznościach stosowanie przez Komisję zasad konkurencji również powinno odpowiadać wymogom szybkiego i elastycznego działania. W tym kontekście Rada Europejska z zadowoleniem odnosi się zwłaszcza do przyjęcia przez Komisję nowych wytycznych dla instytucji finansowych i apeluje o ich szybkie wdrożenie.

15. Rada Europejska jest przekonana, że ten ambitny plan naprawczy, zbieżny z podobnymi inicjatywami realizowanymi przez inne główne gospodarki światowe, w decydujący sposób przyczyni się do szybkiego powrotu gospodarki europejskiej na drogę wzrostu i tworzenia miejsc pracy. Począwszy od posiedzenia w marcu 2009 roku Rada Europejska będzie dokonywać oceny realizacji planu naprawy, a w razie potrzeby będzie mogła go uzupełniać lub dostosowywać.

16. Rada Europejska wzywa Radę i Komisję do podjęcia dialogu z państwami produkującymi węglowodory w celu znalezienia środków trwałej stabilizacji cen energii.

17. Rada Europejska zgadza się z celem polegającym na tym, by w tym roku na forum Światowej Organizacji Handlu osiągnąć porozumienie w sprawie warunków, które pozwolą na zakończenie dauhańskiej agendy rozwoju w sposób ambitny, globalny i zrównoważony.

18. Europa musi dalej inwestować w swoją przyszłość. Zależy od tego jej dobrobyt w przyszłości. Rada Europejska apeluje o uruchomienie europejskiego planu na rzecz innowacji, w połączeniu z rozwojem europejskiej przestrzeni badawczej i z refleksją na temat przyszłości strategii lizbońskiej po roku 2010, obejmującego wszystkie warunki zrównoważonego rozwoju i podstawowe technologie przyszłości (w szczególności energię, technologie informacyjne, nanotechnologie, technologie kosmiczne i związane z nimi usługi, nauki biologiczne).

III. ENERGIA I ZMIANY KLIMATYCZNE

19. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje wyniki prac prowadzonych z Parlamentem Europejskim w ramach procedury współdecyzji, które pozwoliły na osiągnięcie szerokiego porozumienia co do zasady w sprawie zasadniczej części czterech wniosków składających się na energetyczno-klimatyczny pakiet prawodawczy. Z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że osiągnięte zostało całkowite porozumienie w sprawie wniosków prawodawczych dotyczących emisji CO₂ pochodzącej z lekkich pojazdów samochodowych, jakości paliw oraz dyrektywy o odnawialnych źródłach energii.

20. Rada Europejska omówiła kwestie wdrożenia pakietu oraz kwestie wciąż nierozstrzygnięte. Osiągnęła porozumienie w sprawie elementów przedstawionych w dokumencie 17215/08.

21. Rada Europejska wzywa Radę, aby w związku z powyższym dążyła do porozumienia z Parlamentem Europejskim, tak aby umożliwić przed końcem roku osiągnięcie porozumienia w sprawie całego pakietu w pierwszym czytaniu.

22. Pakiet ten zapewni realizację ambitnych zobowiązań w dziedzinie energii i klimatu podjętych przez Unię Europejską w marcu 2007 roku i marcu 2008 roku, w szczególności realizację celu zakładającego obniżenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w 2020 roku. Rada Europejska potwierdza zobowiązanie Unii Europejskiej do zwiększenia skali redukcji do 30% w ramach ambitnego i kompleksowego porozumienia ogólnosiwiatowego w Kopenhadze w sprawie zmian klimatycznych, obejmującego okres po roku 2012, pod warunkiem że pozostałe kraje rozwinięte zobowiążą się do osiągnięcia porównywalnych redukcji emisji i że bardziej zaawansowane gospodarczo kraje rozwijające się wniosą wkład dostosowany do ich odnośnych obowiązków i możliwości.

23. W marcu 2010 roku Komisja przedstawi Radzie Europejskiej szczegółową analizę wyników prac konferencji kopenhaskiej, w tym w sprawie przejścia od redukcji o 20% do redukcji o 30%. Rada Europejska przystąpi na tej podstawie do oceny sytuacji, w tym skutków na konkurencyjność europejskiego sektora przemysłowego i innych sektorów gospodarki.

24. W kontekście tego porozumienia i planu naprawy gospodarczej niezbędna jest intensyfikacja działań z myślą o poprawie efektywności energetycznej budynków i infrastruktury energetycznej, promowaniu produktów ekologicznych oraz wspieraniu starań podejmowanych przez sektor motoryzacyjny zmierzających do produkowania pojazdów bardziej przyjaznych środowisku.

25. Starania Unii na rzecz powstrzymania zmian klimatycznych idą w parze ze zdecydowanymi działaniami służącymi zwiększeniu bezpieczeństwa energetycznego, w tym działaniami w zakresie mostów energetycznych i działaniami na rzecz przyłączenia krajów najbardziej odizolowanych od europejskiej sieci. Z tego względu Rada Europejska wzywa Radę, by na podstawie wytycznych określonych w jej konkluzjach z października 2008 roku, przeprowadziła szybką analizę planu działania w sprawie bezpieczeństwa energetycznego i solidarności energetycznej, przedstawionego przez Komisję, z myślą o posiedzeniu Rady Europejskiej w marcu 2009 roku.

IV. WSPÓLNA POLITYKA ROLNA

26. Rada Europejska podkreśla wagę porozumienia osiągniętego w Radzie w sprawie oceny funkcjonowania reformy WPR.

27. Rada Europejska wyraziła poparcie dla działań podjętych przez Irlandię w obliczu sytuacji na rynku wieprzowiny, a także dla szybko podjętych przez to państwo środków ostrożnościowych. Zwraca się do Komisji, by udzieliła wsparcia rolnikom i rzeźnikom w Irlandii, współfinansując środki konieczne do usunięcia odpowiednich zwierząt i produktów z rynku.

V. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE ORAZ EUROPEJSKA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY

Europejska polityka sąsiedztwa

28. Rada Europejska zatwierdza wytyczne wynikające z posiedzenia ministerialnego, które odbyło się w Marsylii w dniach 3–4 listopada 2008 r.; wytyczne te pozwoliły doprecyzować zasady funkcjonowania Unii dla Śródziemnomorza. Apeluje, w ramach wprowadzonych w ten sposób struktur, o kontynuowanie ambitnej realizacji tej inicjatywy we wszystkich jej wymiarach.

29. Podobnie partnerstwo wschodnie pozwoli w istotny sposób wzmocnić politykę UE wobec wschodnich partnerów europejskiej polityki sąsiedztwa (Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Republika Mołdowy, Ukraina) w aspekcie dwustronnym i wielostronnym; będzie również uzupełnieniem innych rodzajów współpracy prowadzonej już z państwami sąsiadującymi z Unią, takich jak synergia czarnomorska, którą będzie trzeba uwzględniać. Partnerstwo wschodnie powinno pomóc krajom partnerskim w dokonywaniu postępów w procesie reform, przyczyniając się tym samym do ich stabilności i zbliżenia z UE. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje wnioski przedstawione przez Komisję w komunikacie z 3 grudnia 2008 r. i zobowiązuje Radę do ich przeanalizowania i do złożenia jej sprawozdania, tak by na posiedzeniu w marcu 2009 roku mogła zatwierdzić tę ambitną inicjatywę i by partnerstwo wschodnie zostało uruchomione na jednym ze szczytów z krajami partnerskimi zorganizowanych przez nadchodzącą prezydenturę czeską.

Europejska polityka bezpieczeństwa i obrony

30. Rada Europejska chciałaby – poprzez załączone oświadczenie – nadać nowy impuls europejskiej polityce bezpieczeństwa i obrony. W poszanowaniu zasad Karty Narodów Zjednoczonych i decyzji Rady Bezpieczeństwa ONZ polityka ta nadal będzie się rozwijać w pełnej komplementarności z działaniami NATO w ramach uzgodnionego partnerstwa strategicznego między UE a NATO i w poszanowaniu ich niezależności w podejmowaniu decyzji i ich procedur. W tym celu Rada Europejska przychyliła się do analizy sprawozdania z realizacji europejskiej strategii bezpieczeństwa z 2003 roku i zatwierdza oświadczenia przyjęte przez Radę, które uzgadniają nowe cele, aby wzmocnić i zoptymalizować europejskie zdolności w najbliższych latach, i podkreślają gotowość UE do działania na rzecz międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz faktycznego zapewnienia bezpieczeństwa swoim obywatelom.

Załącznik 1

OŚWIADCZENIE WYSZCZEGÓLNIAJĄCE KWESTIE BUDZĄCE ZANIEPOKOJENIE NARODU IRLANDZKIEGO ZWIĄZANE Z TRAKTATEM Z LIZBONY, PRZEDSTAWIONE PRZEZ PREMIERA IRLANDII

- a) Dopilnowanie, by spełnione zostały wymogi Irlandii dotyczące utrzymania jej tradycyjnej polityki neutralności;

- b) Dopilnowanie, by postanowienia traktatu z Lizbony nie wpłynęły na dalsze stosowanie przepisów konstytucji Irlandii o prawie do życia, o edukacji i o rodzinie;
- c) Dopilnowanie, by traktat z Lizbony nie skutkował wprowadzeniem jakichkolwiek zmian w odniesieniu do zakresu lub wykonywania kompetencji Unii w dziedzinie opodatkowania;
- d) Potwierdzenie, że Unia przywiązuje wielką wagę do:
 - postępu społecznego i ochrony praw pracowniczych;
 - usług publicznych, jako niezbędnego instrumentu zapewniającego spójność społeczną i regionalną;
 - odpowiedzialności państw członkowskich za świadczenie usług edukacyjnych i zdrowotnych;
 - zasadniczej roli i szerokiego zakresu uprawnień organów krajowych, regionalnych i lokalnych w zakresie świadczenia, zlecenia i organizowania usług niemających charakteru gospodarczego świadczonych w interesie ogólnym, na które nie będą miały wpływu żadne postanowienia traktatu z Lizbony, w tym postanowienia dotyczące wspólnej polityki handlowej.

OŚWIADCZENIE RADY EUROPEJSKIEJ. TRAKTAT Z LIZBONY – ŚRODKI PRZEJŚCIOWE DOTYCZĄCE PREZYDENCJI RADY EUROPEJSKIEJ I PREZYDENCJI RADY DO SPRAW ZAGRANICZNYCH

Jeżeli traktat z Lizbony wejdzie w życie w momencie, gdy półroczna prezydencja Rady już się rozpocznie, Rada Europejska – chcąc uwzględnić prace przygotowawcze i zapewnić harmonijny przebieg prac – ustala następujące środki przejściowe:

- właściwe organy państwa członkowskiego sprawującego w tym czasie półroczną prezydencję Rady będą do końca danego półrocza nadal przewodniczyć wszystkim posiedzeniom Rady i Rady Europejskiej oraz posiedzeniom z udziałem państw trzecich;
- państwo członkowskie obejmujące półroczną prezydencję Rady w następnej kolejności będzie miało za zadanie podjąć w tym półroczu konkretne konieczne środki związane z organizacyjnymi i merytorycznymi aspektami sprawowania prezydencji Rady Europejskiej i Rady do Spraw Zagranicznych – zgodnie z postanowieniami traktatu. W tych kwestiach prowadzone będą ściśle konsultacje między prezydencją a (wybrany) przewodniczącym Rady Europejskiej i (mianowany) wysokim przedstawicielem Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.

OŚWIADCZENIE RADY EUROPEJSKIEJ. TRAKTAT Z LIZBONY – ŚRODKI PRZEJŚCIOWE DOTYCZĄCE SKŁADU PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Jeżeli traktat z Lizbony wejdzie w życie po wyborach do Parlamentu Europejskiego zaplanowanych na czerwiec 2009 roku, jak najszybciej przyjęte zostaną środki przejściowe – zgodnie z koniecznymi procedurami prawnymi – by do końca kadencji 2009–2014 zwiększyć – zgodnie z liczbami przedstawionymi w ramach konferencji międzyrządowej, która zatwierdziła traktat z Lizbony – liczbę posłów do Parlamentu Europejskiego z dwunastu państw członkowskich, którym przyznano taką większą

liczbę. W związku z tym do końca kadencji 2009–2014 całkowita liczba posłów do Parlamentu Europejskiego wzrosnąć z 736 do 754. Należy dążyć do tego, by zmiana ta weszła w życie, o ile to możliwe, w roku 2010.

OŚWIADCZENIE RADY EUROPEJSKIEJ. TRAKTAT Z LIZBONY – MIANOWANIE CZŁONKÓW PRZYSZŁEJ KOMISJI

Rada Europejska postanawia, że proces mianowania członków przyszłej Komisji – a zwłaszcza jej przewodniczącego – rozpocznie się niezwłocznie po wyborach do Parlamentu Europejskiego zaplanowanych na czerwiec 2009 roku.

Załącznik 2

OŚWIADCZENIE RADY EUROPEJSKIEJ W SPRAWIE WZMOCNIENIA EUROPEJSKIEJ POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY

1. Od dziesięciu lat Unia Europejska jest uznanym podmiotem w globalnej polityce. Wzięła na siebie rosnące zobowiązania, na co wskazują jej coraz bardziej ambitne i zróżnicowane misje cywilne i wojskowe w służbie skutecznego multilateralizmu i pokoju.

2. Działania Unii nadal opierają się na wspólnej analizie zagrożeń i ryzyka, które mają wpływ na wspólne interesy Europejczyków. W związku z tym Rada Europejska przychyliła się do analizy przedstawionej przez Sekretarza Generalnego/Wysokiego Przedstawiciela, we współpracy z Komisją, w dokumencie, w którym ponownie przeanalizowano realizację strategii bezpieczeństwa z 2003 roku, by ją usprawnić i uzupełnić o nowe elementy. Dokument ten pokazuje, że zagrożenia rozpoznane w 2003 roku są wciąż aktualne, ale również pojawiły się nowe rodzaje ryzyka, które mogą zagrozić bezpośrednio lub pośrednio bezpieczeństwu UE i którym musi ona sprostać we wszelkich aspektach.

3. By zmierzyć się z tymi wyzwaniem, Rada Europejska zamierza zaradzić niedostatkowi środków, którymi dysponuje Europa, zwiększając stopniowo jej potencjał cywilny i wojskowy. Wysiłek ten jest jednocześnie warunkiem, którego spełnienie ma pozwolić Europejczykom w wiarygodny i skuteczny sposób wywiązać się z ich obowiązków w ramach odnowionego partnerstwa transatlantyckiego; Rada Europejska potwierdza swoje zaangażowanie w to partnerstwo. Z tego względu przyłącza się do oświadczenia w sprawie zdolności przyjętego przez Radę, w którym ustanowiono konkretne i wymierne cele, tak by w najbliższych latach UE była w stanie prowadzić jednocześnie poza swoim terytorium wiele operacji cywilnych i wojskowych o różnej skali zgodnie z najbardziej prawdopodobnymi scenariuszami¹.

¹ W najbliższych latach Europa będzie musiała być przygotowana do tego, by – zgodnie z ustalonym założeniem, zakładającym rozmieszczenie w miejscu konfliktu 60 000 żołnierzy w ciągu 60 dni w przypadku poważniejszej operacji – w ramach różnorodnych operacji przewidzianych w celu podstawowym 2010 i w cywilnym celu podstawowym 2010 zaplanować i przeprowadzić jednocześnie:

4. Taki odnowiony cel wymaga zaangażowania, by rozwijać zdolności, z naciskiem na potencjał działania, elastyczność i interoperacyjność. Do ich realizacji konieczne są, na zasadzie dobrowolności, innowacyjne działania w zakresie specjalizacji, łączenia zasobów oraz wspólnego prowadzenia dużych projektów dotyczących sprzętu, przede wszystkim w zakresie planowania, zarządzania kryzysowego, przestrzeni kosmicznej i bezpieczeństwa morskiego. Z tego względu oświadczenie w sprawie zdolności opisuje wiele konkretnych projektów w kluczowych sektorach. Rada Europejska wyraża determinację we wspieraniu tych wysiłków w dłuższym okresie i apeluje do państw członkowskich o przełożenie tych zobowiązań na krajowe wymogi w zakresie sprzętu.

5. Strategiczną i gospodarczą koniecznością jest restrukturyzacja przemysłowego i technologicznego zaplecza europejskiej obrony, w szczególności w oparciu o europejskie centra doskonałości, tak by zapewnić jej trwałość i konkurencyjność; należy przy tym unikać zbędnych działań. Restrukturyzacja ta wymaga wzmocnienia mechanizmów ładu korporacyjnego, większego wysiłku w dziedzinie badań i technologii, a także zdynamizowania europejskiego rynku uzbrojenia. Z tego względu Rada Europejska wzywa do szybkiego zakończenia prac nad dyrektywą w sprawie wewnątrzspółnotowego transferu sprzętu obronnego i dyrektywą w sprawie zamówień publicznych w dziedzinie obronności. Rada Europejska popiera również decyzję o rozpoczęciu realizacji inicjatywy, inspirowanej programem Erasmus, która ma ułatwić wymianę młodych oficerów w Europie.

6. Rada Europejska wspiera działania Sekretarza Generalnego/Wysokiego Przedstawiciela, które mają doprowadzić do utworzenia nowej jednolitej cywilno-wojskowej struktury strategicznego planowania operacji i misji EPBiO.

7. Rada Europejska zaznacza, że Unia jest zdecydowana dalej wspierać Organizację Narodów Zjednoczonych oraz wspierać wysiłki regionalnych organizacji bezpieczeństwa, w tym Unii Afrykańskiej, na rzecz promowania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Potwierdza również cel zakładający wzmocnienie strategicznego partnerstwa między UE a NATO, tak by było ono zdolne stawić czoła aktualnym potrzebom, w duchu wzajemnego wzmocnienia i poszanowania autonomii decyzyjnej. Z tego względu popiera utworzenie nieformalnej grupy wysokiego szczebla UE–NATO,

-
- dwie ważne operacje na rzecz stabilizacji i odbudowy, angażujące odpowiednią liczbę personelu cywilnego wspieranego przez nie więcej niż 10 000 żołnierzy w okresie co najmniej dwóch lat;
 - dwie operacje szybkiego reagowania o ograniczonym czasie trwania, z wykorzystaniem w szczególności grup bojowych UE;
 - operację pilnej ewakuacji obywateli europejskich (w mniej niż 10 dni), z uwzględnieniem podstawowej roli, jaką każde państwo odgrywa w odniesieniu do swoich obywateli, i z wykorzystaniem koncepcji państwa przewodniego w kwestiach konsularnych;
 - misję obserwacyjną związaną z zakazem żeglugi lub zakazem lotów;
 - cywilno-wojskową operację pomocy humanitarnej trwającą do 90 dni;
 - kilkanaście cywilnych misji EPBiO (np. misji policyjnych, misji w zakresie praworządności, administracji cywilnej, ochrony ludności, reformy sektora bezpieczeństwa lub misji obserwacyjnych) o różnym charakterze – także w sytuacji, w której konieczne jest szybkie reagowanie – w tym jedną większą misję (liczącą do 3000 ekspertów), która mogłaby trwać kilka lat.

Prowadząc te operacje i misje Unia Europejska wykorzystuje, w odpowiedni sposób i zgodnie z własnymi procedurami, środki i zdolności państw członkowskich, Unii Europejskiej, a w stosownym przypadku w ramach swoich operacji wojskowych – środki i zdolności NATO.

by w sposób pragmatyczny usprawnić współpracę między obiema organizacjami w terenie. Powtarza, że istnieje konieczność pełnego zbadania uzgodnionej możliwości włączenia do EPBiO europejskich sojuszników UE niebędących jej członkami, z poszanowaniem procedur unijnych.

8. Ponadto Rada Europejska zatwierdza oświadczenie w sprawie bezpieczeństwa międzynarodowego przyjęte przez Radę, która przyjmuje konkretne działania, by pomóc UE odgrywać aktywniejszą rolę w zwalczaniu terroryzmu, rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, przestępczości zorganizowanej i ataków cybernetycznych. Zwraca się do Rady i państw członkowskich, by dzięki zastosowaniu właściwych polityk i instrumentów zapewniły jego konkretną realizację.

Konkluzje prezydencji – Bruksela, 11 i 12 grudnia 2008 r.

Załącznik 3

OŚWIADCZENIE RADY EUROPEJSKIEJ W SPRAWIE BLISKIEGO WSCHODU

Bliskowschodni proces pokojowy pozostanie jednym z głównych priorytetów Unii Europejskiej w roku 2009. Sprawiedliwy, trwały i ogólny pokój jest pilnie potrzebny. UE dołoży wszelkich starań – tak praktycznie, jak i politycznie – aby kontynuować proces pokojowy w przyszłym roku w ścisłej współpracy ze swoimi międzynarodowymi partnerami, w szczególności z kwartetem, tak aby wypracować rozwiązanie konfliktu izraelsko-palestyńskiego w oparciu o pokojowe i bezpieczne współistnienie dwóch państw. UE będzie również wspierać rozmowy Izraela z Syrią i, o ile będzie to możliwe, z Libanem. Rada Europejska z zadowoleniem przyjmuje wysiłki zmierzające do ożywienia arabskiej inicjatywy pokojowej (w tym pismo arabskich ministrów spraw zagranicznych do prezydenta-elekta Baracka Obamy) jako element kompleksowego rozwiązania pokojowego między Izraelem a resztą regionu. Apelujemy do nowego rządu Stanów Zjednoczonych o przyłączenie się do naszych działań, by uczynić bliskowschodni proces pokojowy pilnym i głównym priorytetem.

Załącznik 4

OŚWIADCZENIE RADY EUROPEJSKIEJ W SPRAWIE ZIMBABWE

Rada Europejska wyraziła poważne zaniepokojenie pogorszeniem się sytuacji humanitarnej w Zimbabwie. Wezwała do natychmiastowego uwolnienia osób zatrzymanych bez prawa kontaktu, takich jak obrońcy praw człowieka Jestina Mukoko. Wezwała do bezzwłocznego umożliwienia świadczenia pomocy humanitarnej, w szczególności w związku z rozprzestrzenianiem się epidemii cholery. Bardziej niż kiedykolwiek wcześniej pożądane jest, by wszystkie legalne partie polityczne szybko wypracowały rozwiązanie sytuacji odzwierciedlające wyniki wyborów, które odbyły się w tym roku.

Załącznik 5**OŚWIADCZENIE RADY EUROPEJSKIEJ W SPRAWIE SPORTU**

Rada Europejska uznaje znaczenie wartości związanych ze sportem, bardzo istotnych dla społeczeństwa europejskiego. Podkreśla konieczność uwzględnienia specyficznego charakteru sportu, a nie tylko jego wymiaru gospodarczego. Rada wyraża zadowolenie z rozpoczęcia konstruktywnego dialogu prowadzonego w ramach pierwszego europejskiego forum w sprawie sportu zorganizowanego przez Komisję Europejską. Rada wzywa do pogłębienia dialogu z Międzynarodowym Komitetem Olimpijskim i przedstawicielami świata sportu, w szczególności w kwestii równoległego kształcenia sportowego i ogólnego młodzieży.

ZALĄCZNIK 6**WYKAZ DOKUMENTÓW REFERENCYJNYCH PRZEDSTAWIONYCH
RADZIE EUROPEJSKIEJ**

- Sprawozdanie Sekretarza Generalnego/Wysokiego Przedstawiciela na temat wdrażania europejskiej strategii bezpieczeństwa (dok. 17104/08);
- Oświadczenie Rady z 8 grudnia 2008 r. w sprawie wzmocnienia zdolności europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony (dok. 16840/08);
- Oświadczenie Rady z 8 grudnia 2008 r. w sprawie umocnienia bezpieczeństwa międzynarodowego (dok. 16751/08);
- Konkluzje Rady z 8 grudnia 2008 r. w sprawie integracji Romów (dok. 15976/1/08 REV 1);
- Konkluzje Rady z 8 grudnia 2008 r. w sprawie zintegrowanej polityki morskiej (dok. 16503/1/08 REV 1);
- Konkluzje Rady z 8 grudnia 2008 r. w sprawie rozszerzenia (dok. 16981/08);
- Oświadczenie Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji z 22 października 2008 r. w sprawie partnerskiego procesu komunikacji poświęconej Europie (dok. 13712/08).

